

บทที่ 3

ประเทศร่ำรวยไม่มีพันธะทางศีลธรรม ที่จะต้องช่วยเหลือประเทศยากจนที่ประสบทุพภิกขภัย

ฝ่ายที่เห็นว่าประเทศร่ำรวยไม่มีพันธะทางศีลธรรมที่จะต้องช่วยเหลือประเทศยากจนที่ประสบทุพภิกขภัยมีข้ออ้าง 2 ลักษณะ คือ

1. ประเทศร่ำรวยไม่เพียงไม่มีพันธะหรือหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือประเทศยากจนเท่านั้น แต่ยังมีหน้าที่ที่ต้องไม่ช่วยเหลืออีกด้วย เหตุผลเพราะ

- 1.1 การช่วยเหลือสุดท้ายจะเป็นการทำลายเผ่าพันธุ์มนุษย์
- 1.2 การช่วยเหลือจะเป็นการทำร้ายประเทศผู้รับความ

ช่วยเหลือ

2. ประเทศร่ำรวยไม่มีพันธะหรือหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือประเทศยากจนแต่หากประเทศร่ำรวยต้องการที่จะช่วยเหลือ ประเทศร่ำรวยก็สามารถที่จะกระทำได้ แต่การช่วยเหลือลักษณะนี้ไม่ถือเป็นพันธะหรือหน้าที่ผูกพันแต่อย่างใด การช่วยเหลือเป็นเพียงการให้ทานหรือการบริจาคทานที่แสดงว่าประเทศที่ร่ำรวยมีความเมตตากรุณาต่อประเทศยากจนเท่านั้น เหตุผลเพราะ

2.1 ประเทศร่ำรวยมีเสรีภาพและสิทธิในทรัพย์สินของคนอย่างเต็มที่

เราจะพิจารณาข้ออ้าง เหตุผลทั้งหมดตามลำดับ

การช่วยเหลือสุดท้ายจะ เป็นการทำลายเผ่าพันธุ์มนุษย์

การ์เรทท์ ฮาร์ดิน (Garrett Harcin)¹ เป็นผู้เสนอข้ออ้างเหตุผล ลักษณะสุดโต่งนี้ จากการที่เขาเชื่อตามแนวความคิดของโรเบิร์ต มัลธัส (Robert Malthus) ที่ว่าโลกเรามีความสามารถที่จะรองรับประชากรของโลกได้อย่างจำกัด กล่าวคือ พลังประชากรจะมีมากเกินไปที่โลกจะสามารถผลิตอาหารเลี้ยงดูได้ทั้งหมด² ดังนั้นหากโลกไม่สามารถจะควบคุมจำนวนประชากรให้ปริมาณพอเหมาะกับทรัพยากรที่มีอยู่และนับวันจะลดน้อยลงทุกทีได้ โลกก็ไม้อาจจะหลีกเลี่ยงจากการเกิดทุพภิกขภัยในระยะยาวได้ ดังเช่นที่วิลเลียมและพอลแพดดอก (William and Paul Paddock) ได้พยากรณ์ไว้ในหนังสือทุพภิกขภัย 1987 (Famine-1987!) โดยให้การเปรียบเทียบเพื่อแสดงให้เห็นสภาพการณ์อันยากจะหลีกเลี่ยงได้นี้มีสภาพเหมือนกับ

¹ Garrett Hardin, "The Tragedy of the commons". Science. 102 (December, 1986) : 1243-1248, "Living on a lifeboat". Bioscience. 24 (October, 1974) : 561-568, "Lifeboat ethics : The Case Against Helping the Poor", in Applying ethics : A text with reading. Vincent Barry. (California : Wadsworth Publishing Company, 1982) pp. 362-368, " Carrying Capacity as an Ethical Concept", in Ethics : Theory and practice. eds. Manuel Velasquez and Cynthia Rostorkowski (New Jersey : Prentice-Hall, 1985) pp. 363-369.

² Tadd Fisher, ประชากรล้นโลก. แปลโดยถนอมนวล ณ. บ่อมเพชร (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2518) หน้า 214.

รถจักรส่งเสียงกึกก้องขณะ เบาเครื่องยนต์อย่างเต็มที่เมื่อแล่นไปถึงโค้ง
ซึ่งเป็นที่ลาดเตี้ยไปด้วยโคลนซึ่งรถจักรไม่สามารถแล่นผ่านได้...รถจักร
ซึ่งส่งเสียงกึกก้องและแล่นตรงมายังเราคือ ระเบิดของประชากรนั่นเอง
คินพิงที่กองขวางทางรถไฟคือ การผลิตอาหารซึ่งคงที่อยู่เสมอนานประเทศ
ด้อยพัฒนา ซึ่งมีประชากรเพิ่มสูงสุด เราไม่อาจหลีกเลี่ยงการปะทะกันระหว่าง
รถจักร และคินที่ขวางทางอยู่ใต้ฉันทาค เราก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงทุกภิกขภัยได้
ฉันทันนั้น¹

ซึ่งความเป็นจริงของความเชื่อนี้ก็ได้ถูกพิสูจน์ให้เห็นในประเทศยากจน
ทั้งหลายที่ประชากร จำนวนมากต้องประสบความอดอยากหิวโหย เนื่องจาก
ประเทศยากจนเหล่านั้นมีจำนวนประชากรมากเกิดกว่าทรัพยากรในประเทศจะ
ยอมรับได้ ดังนั้นจากความเชื่อพื้นฐานที่นำไปสู่ข้อสรุปที่ได้ในลักษณะนี้และจากข้อ
พิสูจน์ทางเดินข้อเท็จจริงที่สามารถยืนยันถึงความถูกต้องของความเชื่อนี้ การ์เรท
ฮาร์ดีนจึงเห็นว่าประเทศร่ำรวยไม่ควรที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนที่
ประสบทุกภิกขภัยโดยเด็ดขาด เพราะการช่วยเหลือในรูปแบบใดก็ตาม จะก่อให้เกิด
เกิดผลเสียแก่ประเทศยากจนมากกว่าผลดี โดยทั้งนี้ผลเสียที่เกิดขึ้นยังมีผลต่อ
ความอยู่รอดของเผ่าพันธุ์มนุษย์ในอนาคตอีกด้วย

ในบทความชื่อ "Lifeboat ethics : The Case Against
Helping the poor" ฮาร์ดีนได้ใช้การอุปมาเป็นวิธีการแสดงเหตุผลในการ
ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจน โดยเขาได้เปรียบเทียบโลกขณะ
นี้ที่มีคนจำนวนมากกำลังอดอยากหิวโหยว่ามีสภาพเป็นเหมือนมหาสมุทรที่มีเรือใหญ่
น้อย ลอยนออยู่

¹ Tadd Fisher, ประชากรสิ้นโลก. แปลโดยถนอมนวล ฅ.ป้อมเพชร
(กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2518) หน้า 219-220

ประเทศร่ำรวยแต่ละประเทศเป็นเสมือนนาวาชีวิตอันเนื่องแน่นไปด้วยคน รวยส่วนประเทศยากจนนั้นอยู่บนเรืออีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นนาวาชีวิตที่มีผู้โดยสาร แออัดกว่า ดังนั้นคนจนจึงเบียดกันจนคึกหน้าและว่ายลอยคออยู่บนน้ำ โดยหวัง จะได้รับการช่วยเหลือให้ขึ้นเรือของพวกคนรวยหรือไม่ก็หวังจะได้ รับประโยชน์ จากสิ่งดี ๆ บนเรือนั้น¹

ปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นคือ ผู้โดยสารบนเรือร่ำรวยควรทำอย่างไรกับคนคนที่ ร้องขอความช่วยเหลือเหล่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือประเทศร่ำรวยที่มีความอุดม สมบูรณ์ทั้งทรัพยากร เงินทุน เทคโนโลยี และอื่น ๆ ควรทำอย่างไรนั่นเอง

ฮาร์ดิน กล่าวว่าในสถานการณ์เช่นนี้ผู้โดยสารบนเรือร่ำรวยมีทาง เลือกที่สามารถใช้เป็นหลักตัดสินใจที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ 3 ทาง ด้วยกันคือ

ทางเลือกที่ 1 ด้วยเหตุผลของการมี 'มโนธรรม' อย่างสมบูรณ์ คน ในเรือร่ำรวยจึงควรปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นชาวคริสเตียนที่ดีที่ถือว่าผู้คนที่ร้องขอ ความช่วยเหลือเหล่านั้นเป็นเสมือน 'พี่น้องเรา' หรือการเป็นชาวมาร์กซิสต์ ที่เคร่งครัดที่ยึดหลัก 'จากแต่ละความสามารถของแต่ละคนให้ตามความต้องการ ของแต่ละคน' และเนื่องจากความต้องการของผู้ลอยคอยุ่ที่นั่นเหมือนกัน ดังนั้น จึงควรช่วยเหลือทุกคน แม้ว่าจะทำให้เรือล่มและทุกคนก็จมน้ำตายทั้งหมด

ทางเลือกที่ 2 ด้วยเหตุผลของการเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น แต่ในขณะที่ เดียวกันก็คำนึงถึงความสามารถของตนด้วย คนในเรือร่ำรวยจึงควรช่วยเหลือผู้ เคนแระที่ร้ายบางส่วน โดยทั้งนี้คนในเรือร่ำรวยยอมเสี่ยงต่อการที่เรือจะล่ม เพราะมีปริมาณการบรรทุกมากเกินไป เนื่องจากยอมเสียสละที่นั่งสำรองที่เป็น ส่วนประกันความปลอดภัยของตนไป แม้ทั้งนี้จะประสบปัญหายุ่งยากในการคัดเลือก ผู้ที่ควร จะได้รับการช่วยเหลือบ้างก็ตาม

¹ Garrett Hardin, "Lifeboat Ethics : The Case Against Heling the Poor," p.362.

ทางเลือกที่ 3 ด้วยเหตุผลเพื่อ 'ความปลอดภัย' และ 'ความอยู่รอด' ของตนเอง คนในเรือร่ำรวยจึงควรปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร้องขอทุกคน¹ จากทางเลือกทั้งสามนี้ ฮาร์ดิน เห็นว่า ทางเลือกสุดท้ายเป็นทางเลือกเดียวที่คนในเรือร่ำรวยสามารถกระทำได้เมื่อพิจารณาถึงหลักความจริงที่ว่าเรือแต่ละลำมีความสามารถรองรับ (carrying capacity) การบรรทุกได้จำกัด เช่นเดียวกับประเทศแต่ละประเทศต่างก็มีพื้นที่หรือทรัพยากรที่สามารถรองรับประชากรในประเทศได้จำกัดเหมือนกัน ดังจะเห็นได้จากการเกิดความอดอยากในประเทศยากจนก็เนื่องมาจากประเทศเหล่านั้นมีประชากรมากเกินไปเกินกว่าที่ทรัพยากรในประเทศจะสามารถรองรับได้นั่นเอง และนอกจากนี้ เรือแต่ละลำก็จำเป็นต้องมี 'ที่สำรอง' ไว้เป็นหลักประกันความปลอดภัย (safety factor) ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือเพื่อรองรับการบรรทุกเพิ่ม ยามมีผู้โดยสารเพิ่มจำนวนขึ้นเช่นเดียวกับประเทศแต่ละประเทศก็จำเป็นต้องมีทรัพยากรที่เป็นส่วนสำรองไว้ใช้ยามเกิดวิกฤติการณ์ต่าง ๆ หรือ เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยในการดำรงชีวิตของลูกหลานที่จะเกิดมาในอนาคต ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมานี้ และเพื่อที่ตนเองจะสามารถมีชีวิตรอดได้อย่างปลอดภัยโดยไม่ต้องเสี่ยงต่อการที่เรือจะล่ม คนในเรือร่ำรวยจึงควรปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือแก่ทุกคนที่ร้องขอ เพราะนั่นเป็น "ทางเดียวที่จะทำให้ (พวกเขา) สามารถมีชีวิตรอดได้"² ซึ่งนั้นก็หมายความว่าประเทศร่ำรวยจะต้องปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนเพื่อว่าประเทศของตนจะได้ไม่ต้องประสบกับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือประเทศอื่นในขณะที่ตนเองก็มีความสามารถจำกัดเหมือนกับประเทศเหล่านั้นเช่นกัน

¹ Garrett Hardin, "Living on a Lifeboat", p.562.

² Garrett Hardin, "Lifeboat Ethics : The Case Against Helping the Poor", p.363.

จากข้อสรุปที่ได้เช่นนี้ ฮาร์คินจึงเห็นว่า ประเทศร่ายควรวที่จะปฏิเสธ การให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนโดยเด็ดขาด ไม่ว่าจะเป็นการให้ความ ช่วยเหลือในด้านอาหาร (Food aid) หรือด้านการพัฒนา (Development Assistance) เพราะการช่วยเหลือในลักษณะใดก็ตามนอกจากจะก่อให้เกิดผล เสียโดยตรงแก่ประเทศยากจนที่รับความช่วยเหลือแล้ว ผลเสียที่เกิดขึ้นยังจะมีผล ต่อมนุษย์ในอนาคตอีกด้วย โดยในบทความชื่อ "Living on a lifeboat" ฮาร์คินได้อธิบายถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยาก จนทั้งในรูปของการช่วยเหลือด้านอาหาร (Food aid) และด้านการพัฒนา (Development Assistance) ว่า การช่วยเหลือด้านอาหารในลักษณะการ ส่งอาหารไปให้แก่ประเทศยากจนโดยตรง หรือการมีแนวความคิดที่จะตั้งธนาคาร อาหารโลก (World food bank) เพื่อให้ประเทศยากจนที่ประสบความอด อยากรสามารถมาขอเบิกอาหารได้ตลอดเวลา นั้น จะก่อให้เกิดผลเสียโดยตรงแก่ ประเทศยากจน เนื่องจากการส่งอาหารไปให้ประเทศยากจนที่มีประชากรมาก เกินกว่าทรัพยากรในประเทศจะสามารถรองรับได้นั้น จะเป็นการช่วยทำลายพื้นที่ และสร้างความเสียหายแก่ประชากรของประเทศนั้นเพิ่มมากขึ้น เพราะการช่วย- เหลือด้านอาหารนอกจากไม่สามารถทำให้อัตราการเจริญเติบโตของประชากรใน ประเทศยากจนลดลงแล้ว ยังจะเป็นการช่วยให้จำนวนประชากรที่มีมากอยู่แล้ว เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัด เป็นผลให้มีจำนวนคนอดอยากและทุกข์ทรมานเพิ่ม มากขึ้นกว่าเดิม และยังจะเป็นเหตุให้การควบคุมจำนวนประชากรในประเทศ ยากจนเหล่านี้ไม่เป็นไปตามหลักธรรมชาติ คือถ้าประเทศยากจนเหล่านี้ไม่ได้รับ อาหารจากภายนอกแล้ว อัตราการเพิ่มของประชากรภายในประเทศจะถูกควบคุม โดยความอดอยากและทุพภิกขภัย

แต่ถ้าประเทศยากจนเหล่านี้ ได้รับอาหารจากธนาคารอาหารโลกในทุก ครั้งที่ต้องการ ประชากรในประเทศก็จะเพิ่มขึ้นตลอดเวลาโดยไม่มี การควบคุมทำให้ความต้องการการช่วยเหลือเพิ่มตามไปด้วย เมื่อเป็นดังนี้ธนาคาร อาหารโลก อาจจะสามารถบรรเทาความต้องการ (ของประเทศยากจน)

ได้เพียงระยะสั้น ๆ เท่านั้น แต่ในระยะยาวแล้วจะเป็นการเพิ่มความต้อง
การขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัด¹

และนอกจากนี้การช่วยเหลือด้านอาหารยังมีผลเสียทำให้ประเทศยากจนไม่
พยายามหรือเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือตนเองเมื่อประสบปัญหา เพราะคิดว่าอย่างไรก็
จะมีคนคอยช่วยเหลือคนในทุครั้งที่มีความอดอยากและทุกข์ทรมานเกิดขึ้น ทำให้
ประเทศยากจนเหล่านี้ไม่พยายามที่จะควบคุมจำนวนประชากรของคนแต่อย่างใด
ซึ่งจะเป็นเหตุให้ประเทศเหล่านี้ต้องได้รับความทุกข์ทรมานจากการที่คนอดอยาก
เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ส่วนการช่วยเหลือด้านการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือ
ด้านเงินทุนเทคโนโลยี หรือคำแนะนำเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพทางการผลิต
อาหารเช่นโครงการปฏิวัติเขียว (Green Revolution) ก็เช่นกัน ฮาร์ดินเห็น
ว่าการช่วยเหลือลักษณะนี้จะเป็นการช่วยเร่งให้ประเทศยากจนทำลายสภาพ
แวดล้อมซึ่งมีอยู่จำกัดให้หมดไปโดยเร็วยิ่งขึ้น เพราะการผลิตอาหารเพื่อคอบ
สนองความต้องการของคนที่เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรอื่น ๆ
เช่น ปุ๋ยดิน ป่าไม้ แม่น้ำประกอบด้วย ผลที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ ทรัพยากรจะลด
จำนวนลงโดยมีสัดส่วนเทียบเท่ากับปริมาณการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรนั่นเอง
ซึ่งโดยทั้งนี้ แม้ว่าการช่วยเหลือด้านการพัฒนาจะสามารถทำให้ประเทศยากจนมี
อาหารบริโภคเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมก็ตาม การเพิ่มขึ้นก็เป็นเพียงการเพิ่มในระยะ
เริ่มแรกเท่านั้น เพราะในไม่ช้าจำนวนประชากรซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นตลอดเวลา
ก็จะสามารถไล่ทันการผลิตอาหารเช่นเดิม ซึ่งนั่นก็หมายความว่าช่วยเหลือ
ด้านการพัฒนาการผลิตจะเป็นการช่วยให้มีประชากรเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และทั้งนี้
ผลในระยะยาวก็จะเป็นว่าการช่วยยั้งจะทำให้ประเทศยากจนมีจำนวนประชากร
เพิ่มมากขึ้นจนถึงระดับที่การปรับปรุงทางเทคโนโลยีใด ๆ ก็ไม่อาจจะสามารถ
ผลิตอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการได้และสุดท้ายการช่วยเหลือด้านการพัฒนา

¹ Garrett Hardin, "Living on a Lifeboat", p.563'

ก็จะเป็นการช่วยให้มีคนอดอยากและทุกข์ทรมานเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกับการช่วยเหลือด้านอาหารนั่นเอง

นอกจากนี้การช่วยเหลือไม่เพียงแต่จะก่อให้เกิดผลเสียโดยตรงแก่ประเทศยากจนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ยังมีผลเสียต่อความอยู่รอดของเผ่าพันธุ์มนุษย์ในอนาคตในลักษณะที่ว่าเมื่อพิจารณาถึงความเป็นจริงในปัจจุบัน เราจะพบว่าโลกมีอัตราการเพิ่มของประชากรแตกต่างกันอย่างมากระหว่างประเทศร่ำรวยและประเทศยากจน กล่าวคือประชากรของประเทศร่ำรวยซึ่งมีจำนวนเพียง 1 ใน 3 ของประชากรโลกทั้งหมดมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 0.8 และจะเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 2 เท่าในทุก ๆ 87 ปี ในขณะที่ประชากรของประเทศยากจนทั้งหลาย ซึ่งมีจำนวนมากถึง 2 ใน 3 ของประชากรโลกทั้งหมด มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยถึงร้อยละ 3.3 และจะเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 2 เท่าในทุก ๆ 35 ปี¹ นั่นก็หมายความว่าในขณะที่คนในเรื่อร่ำรวยเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างช้า ๆ และมีปริมาณเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่คนในเรื่อยากจนกลับเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีปริมาณการเพิ่มขึ้นมากกว่าคนในเรื่อร่ำรวยถึง 3-4 เท่าตัว เป็นเหตุให้คนล้นคอานมหาสมุทรเพิ่มมา ก ๆ ขึ้น และหากสมมุติว่าประเทศร่ำรวยตัดสินใจให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนทุก ๆ ประเทศโดยการแบ่งเป็นอาหารหรือทรัพยากรแก่ผู้ร้องขอทุกคนอย่างเท่าเทียมกันผลที่เกิดขึ้นก็จะ เป็นว่าประเทศร่ำรวยจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนในปริมาณที่เพิ่มขึ้นทุกทีๆ เนื่องจากจำนวนประชากรของประเทศยากจนจะเพิ่มขึ้นตลอดเวลาซึ่งในที่สุดเพียงชั่วเวลาไม่นานนัก ประเทศร่ำรวยก็จะไม่มีอะไรเหลืออยู่ ซึ่งนั่นก็หมายความว่าโลกเราก็จะไม่มีอะไรเหลืออยู่ให้คนทั้งประเทศร่ำรวยและประเทศยากจนได้ใช้บริโภคอีกเมื่อเป็นดังนี้ทุกคนก็ต้องอดตาย และเมื่อทุกคนตาย เผ่าพันธุ์มนุษย์ก็ต้องสูญไปนที่สุด เมื่อเป็นเช่นนี้การที่ประเทศร่ำรวยให้การช่วยเหลือประเทศยากจนจึงเท่ากับเป็นการกระทำอันวิบัติกรรมของเหล่ามนุษยชาติทั้งหมดนั่นเอง

¹ Garrett Hardin, "Lifeboat Ethics : The Case Against Helping the Poor", p.368.

ดังนั้นเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงจากโศกนาฏกรรม ที่จะเกิดขึ้นในลักษณะเช่นนี้ และเพื่อที่เผ่าพันธุ์มนุษย์จะยังคงดำรงอยู่ได้ ฮาร์ดินจึงสรุปว่าประเทศร่ำรวย จำเป็นต้องไม่ให้ความช่วยเหลือใด ๆ แก่ประเทศยากจนโดยเด็ดขาด เพราะโลกที่จำกัดสามารถรองรับประชากรได้จำกัดเท่านั้น ดังนั้น

ตราบาใดที่โลกยังมีอัตราการเพิ่มของประชากรแตกต่างกันอยู่ เรา (ประเทศร่ำรวย) ก็ไม่สามารถจะแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ ที่เรามีอยู่ขณะนี้แก่ทุกคนได้อย่างเสมอภาค เพราะหากทำเช่นนั้น ก็ประกันได้เลยว่าลูกหลานของเรา (ในอนาคต) ต้องอาศัยอยู่ในโลกที่ไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย¹

กล่าวโดยสรุป การ์เรทท์ ฮาร์ดิน เห็นว่า ปัญหาประชากรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความอดอยากขึ้นในโลกและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศยากจน ด้วยเหตุนี้ฮาร์ดินจึงเสนอว่าประเทศร่ำรวยไม่ควรที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจน เพราะการช่วยเหลือไม่ว่าจะอยู่ในรูปใดก็ตาม จะทำให้ประเทศยากจนมีจำนวนคนอดอยากเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม นั่นคือ จะทำให้มีคนที่จะต้องได้รับความทุกข์ทรมานเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และโดยในระยะยาวแล้วจะทำให้มีคนอดอยากเพิ่มมากขึ้นจนถึงระดับหนึ่ง ซึ่งไม่สามารถที่จะมีวิธีการใดจะมาช่วยเหลือหรือป้องกันได้ ดังนั้น ฮาร์ดินจึงเห็นว่าเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงจากภัยพิบัติครั้งใหญ่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โลกจำเป็นต้องมีการปล่อยยี่คนอดอยากบางส่วนตายไป เพื่อป้องกันไม่ให้คนส่วนมากต้องประสบกับความอดอยากและตายไปนั่นเอง ซึ่งโดยทั้งหมดนี้ ความเชื่อหลักของฮาร์ดินตั้งอยู่บนฐานของความคิดที่ว่าอัตราการเจริญเติบโตของประชากรในประเทศยากจนไม่มีวิธีการใด สามารถจะทำให้ลดจำนวนลงได้ เว้นแต่จากวิถีทางตามธรรมชาติ คือ การเกิดความอดอยากและทุพภิกขภัย ที่จะเป็นตัวควบคุมจำนวนประชากรในประเทศยากจนอย่างแท้จริง

¹ Garrett Hardin, "Lifeboat Ethics : The Case Against Helping the Poor", p.368.

ข้ออ้างเหตุผลของ การ์เรทท์ ฮาร์ดิน ดังที่กล่าวมา แม้ว่าจะมีบางส่วนจะถูกตั้งหรือสอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบันนี้อยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้ออ้างเกี่ยวกับขีดจำกัดของโลก และการอ้างว่าทรัพยากรของโลกจะมีปริมาณลดน้อยลงทุกที แต่ข้ออ้างเหตุผลของ เขาก็มีปัญหาหลายอย่างที่จะไม่ตรงตามความเป็นจริงของโลกเท่าใดนัก โดยในที่นี้เราจะพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับข้ออ้างของฮาร์ดินก่อน แล้วจึงจะพูดถึงความถูกต้องของข้ออ้างของ เขาในบางส่วน ซึ่งแม้จะวิเคราะห์ได้ถูก แต่มันไม่อาจจะนำไปสู่ข้อสรุปดังที่ฮาร์ดินได้

ปัญหาเกี่ยวกับข้ออ้างเหตุผลของฮาร์ดิน ประการแรก ซึ่งเกี่ยวกับปัญหาทางด้านข้อเท็จจริง คือ

ก. การอุปมาของฮาร์ดิน ที่คำให้ภาพเปรียบเทียบคนคอยแจกจางานมากล่อยคอย่างสิ้นหวังในมหาสมุทร เพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพการขาดแคลนอาหารอย่างแสนสาหัสในโลก และ เพื่อต้องการชี้ให้เห็นว่าปัญหานี้เป็นปัญหาที่ใหญ่โตเกินกว่าที่จะมีวิธีการใดมาแก้ไขได้ จะไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของโลกเท่าใดนัก เพราะจนกระทั่งบัดนี้ เรายังไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดมาชี้ยืนยันได้ว่าโลกเราได้ประสบกับการขาดแคลนอาหารอย่างแท้จริง ทั้งนี้แม้ว่าโลกจะเคยประสบกับการขาดแคลนอาหารทั่วโลกครั้งใหญ่ระหว่าง ปี ค.ศ.1972-1973 และ 1974-1975 ก็ตามการขาดแคลนอาหารครั้งนั้นเป็นเพียงการขาดแคลนอาหารที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ที่การเก็บเกี่ยวพืชพันธุ์ธัญญาหารไม่ได้ผลเนื่องจากโลกต้องประสบกับสภาวะอากาศแปรปรวนติดต่อกันเป็นเวลานานเท่านั้น ซึ่งภายหลังโลกก็สามารถผลิตอาหารได้ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมอีกเท่าตัว ดังนั้นโลกเรายังไม่ได้ประสบกับการขาดแคลนอาหารที่แท้จริงแต่ประการใดสถานการณ์ด้านอาหารยังไม่ได้มีสภาพที่สิ้นหวังดังที่มีการรายงานและคาดการณ์กัน¹ โลกยังมีอาหารใน

¹ Nick Eberstadt "Myths of the Food Crisis", in Moral problem.ed. James Rachels (New York : Harper & Row,1979) p.306.

ปริมาณพอเพียงจะแบ่งปันให้แก่ทุกคนได้ ดังที่แลปเป้และคอลลินส์ (Lappe and Collins) ได้กล่าวไว้จากการคำนวณ ปริมาณอาหารของโลกทั้งหมด อาหารมีมากเพียงพอสำหรับเลี้ยงดูทุก ๆ คนซึ่งถ้าพิจารณาเฉพาะธัญญาหารที่ผลิตได้ก็มีจำนวนมากพอที่จะแจกจ่ายให้แก่ทุกคนได้¹ โดยทั้งนี้แม้ว่าประชากรโลกในรอบ 20-30 ปีที่ผ่านมาจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและหน้าคอกกตกาจก็ตาม แต่ปริมาณอาหารของโลกโดยรวม ก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน และเมื่อเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มกันแล้ว อาหารมีอัตราเพิ่มมากกว่าประชากรอีกด้วย² จนแม้กระทั่งปัจจุบันนี้โลกเรายังสามารถผลิตอาหารได้มากกว่า 400 ล้านตันต่อปี ซึ่งปริมาณการผลิตขนาดนี้ทำให้โลกมีอาหารมากเกินไปจนสามารถบริโภคได้หมด จนต้องมีการทำลายอาหารบางส่วนเพื่อรักษาระดับราคาในตลาดให้คงที่ไว้³ ดังนั้นหากโลกเรายังคงสามารถผลิตอาหารได้เกินความต้องการการบริโภคของคนทั้งหมด โลกเราก็ไม่ได้มีสภาพดังเช่นที่ฮาร์ดินคิดว่าที่เห็นแต่อย่างใด ความอดอยากที่ฮาร์ดินอ้างว่าเกิดจากการขาดแคลนอาหาร ก็ดูจะไม่ตรงกับความเป็นจริงแต่ประการใด เพราะความอดอยากในปัจจุบันเกิดขึ้นในขณะที่โลกยังมีอาหารอย่างอุดมสมบูรณ์ คนที่อดอยากไม่ได้ลอยคออยู่ในมหาสมุทรอันเว้งว้าง หากแต่กำลังว่ายกระเสือกกระสนอยู่ในมหาสมุทรของธัญญาหารที่ลอยท่วมพวกเขาอยู่ พวกเขาอดอยากแต่ไม่สามารถที่จะหยิบฉวยหรือดูดซับเอาอาหารที่มีอยู่มากมายมาใช้ประทังชีวิตได้ เนื่องจากธัญญาหารเหล่านั้น เป็นของบุคคลอื่น "คนจึงไม่ได้

¹ Frances moore Lappe and Joseph Collins, อาหารหายไปในไหน. แปลและเรียบเรียงโดย อัจฉรา หังสพฤกษ์และรสนา โคลิตรีกุล. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โกลบอล คิมทอง, 2525) หน้า 21.

² วิทยากร เชียงกุล, "โลกขาดแคลนอาหารจริงหรือ" จุลสารธนาคารกรุงเทพ (มกราคม-มีนาคม, 2522) : 2.

³ Bill Wewitt, Scott Sullivan, and Robert B. Cullen, "Feast and Famine" Newsweek, (6 July, 1987) : 26.

อดอยากเพราะขาดแคลนอาหาร แต่เป็นเพราะการจัดการที่เลวมากกว่า"¹ เพราะถ้าหากว่าทุกคนได้รับการแบ่งปันอาหารอย่างเท่าเทียมแล้ว คนในโลกก็จะไม่มีใครอดอยากเพราะโลกยังมีอาหารเพียงพอสำหรับทุกคน ดังนั้นหากสภาพความเป็นจริงของโลกเช่นนี้ สถานการณ์ของการเกิดความอดอยากหิวโหยของโลกจึงไม่ใช่สถานการณ์แห่งนาวิวิธคามความคิดของฮาร์ดิน แต่เป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวกับปัญหาการแบ่งปัน การบริโภคและการใช้อาหารอย่างสิ้นเปลืองมากกว่า² ซึ่งถ้าเป็นปัญหาลักษณะนี้เราก็ยังพอจะมีหนทางหรือวิธีการที่จะสามารถแก้ไขได้ ปัญหาความอดอยากจึงไม่ได้เป็นปัญหาที่ไร้หนทางและสิ้นหวังดังที่ฮาร์ดินวาดให้เห็น

ข. การเปรียบเทียบของเรื่อร่ำรวยและเรื่อยากจนที่ฮาร์ดินวาดให้เห็นว่าลอยแยกห่างจากกันเหมือนจะแสดงให้เห็นว่า เรื่อแต่ละลาไม่ได้มีความสัมพันธ์ต่อกัน ก็ไม่ได้ตรงกับความเป็นจริงของโลกแต่อย่างใด³ และการอ้างเหตุผลจากภาพสมมุตินี้ก็อาจทำให้คิดว่าประเทศร่ำรวยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาประเทศอื่นทั้งหมดโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศยากจนทั้งหลาย ก็ไม่ได้เป็นจริงเช่นกัน⁴ เพราะในความเป็นจริงนั้นทุกประเทศต่างมีความสัมพันธ์กันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ไม่มีประเทศใดประเทศหนึ่งสามารถอยู่โดดเดี่ยวได้ สถานการณ์ปัจจุบัน เมื่อเป็นดังนี้ที่ทุกประเทศมีความสัมพันธ์กัน การพึ่งพาอาศัย

¹ John Scott, Hunger : Man's struggle to Feed Himself. (U.S.A.: Washington Square Press, 1969) p.112

² William Aiken, "The right to be saved from starvation", in World Hunger and Moral Obligation. eds. William Aiken, and Hugh La Fallette (New Jersey : Prentice-Hall, 1977) p.93

³ เนื่องน้อย บุญเนตร,

⁴ T.O. Riordan, Environmentalism. (London : Pion Limited, 1981) pp.30-31.

การช่วยเหลือก็ย่อมที่จะ เกิดมีขึ้นเป็นธรรมดาซึ่งหากสมมุติว่าประเทศหนึ่งประเทศใดประสบภัยพิบัติ หรือปัญหายุ่งยากบางอย่างประเทศอื่น ๆ ย่อมจะต้องยื่นมือเข้าไปให้ความช่วยเหลืออย่างแน่นอ้น มิใช่จะเพิกเฉยหรือปฏิเสธเพื่อเอาตัวรอดอย่างที่ฮาร์ดินคิด และโดยทั้งนี้ประเทศร่ำรวยเอง ก็มิใช่จะสามารถอยู่เพียงลำพังได้ ประเทศร่ำรวยต่างก็จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยประเทศอื่น ๆ เหมือนกัน ดังที่ซูซาน จอร์จ (Susan George) รายงานว่า เมื่อพิจารณาสถิติตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมาประเทศร่ำรวยเช่น สหรัฐอเมริกา ได้สั่งซื้อสินค้าประเภทคอมพลีเมนต์ (สินค้าที่สหรัฐผลิตเองไม่ได้) จากประเทศโลกที่ 3 มากขึ้นทุกที ซึ่งจากสถิตินี้บ่งชี้ว่า โลกที่สามกำลังแบกรับภาระเลี้ยงดูคนอเมริกันที่อยู่ดีกินดีมากขึ้นทุกที¹ นอกจากนี้ประเทศร่ำรวยยังต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากแร่ธาตุต่าง ๆ จากประเทศโลกที่สามเพื่อนำมาใช้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่เป็นโครงสร้างหลักของสังคมคน ซึ่งการจากการคาดประมาณกันแร่ธาตุจำนวน 1 ใน 3 หรือเกือบครึ่งหนึ่ง ที่ใช้ผลิตสินค้าในประเทศร่ำรวยถูกนำเข้าจากประเทศโลกที่สาม และประเทศร่ำรวยหรือประเทศอุตสาหกรรมทั้งหลายก็จำเป็นต้องพึ่งพาประเทศโลกที่สามเพื่อนำเข้าสินค้าที่เป็นแร่ธาตุมากขึ้นในทศวรรษ ที่ 21 นี้² นั่นก็แสดงว่าจริง ๆ แล้วประเทศร่ำรวยยังจำเป็นต้องพึ่งพาประเทศยากจนอื่น ๆ เช่นกัน เรื่องร่ำรวยหรือเรื่องเศรษฐกิจยังต้องมี เรื่องยากจนล้าหลังคอยช่วยประคองตลอดเวลาหาได้แยกห่างขาดกันโดยสิ้นเชิงดังที่ฮาร์ดินคิดไว้

¹ Sasan George, ใครเลี้ยงใคร : โลกใฝ่ใจใคร : กลไกควบคุมระบบธุรกิจการเกษตรของโลก แปลโดย อรรถพร พงษ์วาท (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมล คีมทอง, 2528) หน้า 31.

² F.E. Trainer, Abandon Affluence : (London, Zed book Ltd, 1985), p.129.

ค. การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมโลกของฮาร์ดินว่าเป็นเสมือนเรือที่มีทรัพยากรที่สามารถรองรับการบริโภคได้อย่างจำกัดนั้น แม้โดยความเป็นจริงของสภาพการณ์ปัจจุบันคนทั้งหลายได้หันมาให้ความสนใจแก่ปัญหากันอย่างจริงจัง และหลายคนก็เชื่อว่าโลกจะมีสภาพเป็นดังที่ฮาร์ดินคิด ซึ่งทั้งนี้ก็โดยการมีสภาพการณ์ต่าง ๆ เช่น การทำลายระบบนิเวศวิทยาโลก การขาดแคลนพลังงาน น้ำมัน ถ่านหินและอื่นๆ ที่บ่งชี้ให้เห็นว่าโลกเรานอนาคตอาจต้องประสบกับปัญหานี้อย่างแน่นอน แต่ถึงแม้แนวโน้มของสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกซึ่งอาจจะมีสภาพเป็นเช่นที่ฮาร์ดินคิด แต่การเปรียบเทียบของเขาก็ยังเป็นการเปรียบเทียบที่ยังคลุมเครือและคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงอยู่มาก¹ และการที่ฮาร์ดินเปรียบเทียบเรือลำน้อยของประเทศยากจนว่ามีปริมาณบรรทุกได้จำกัด ไม่มีทางขยายให้ใหญ่ขึ้นเพื่อรองรับปริมาณคนที่เพิ่มขึ้นได้อีก ก็ดูจะไม่ตรงกับความเป็นจริงเท่าใดนัก เพราะถึงแม้สภาพแวดล้อมในประเทศยากจนจะมีขอบเขตจำกัดแต่ภายในขอบเขตนี้ก็สามารถขยายหรือทำให้ศักยภาพบางประการของสภาพแวดล้อมกลายเป็นจริงได้มากกว่านี้² โดยในส่วนรวมทั้งหมด จากการศึกษาของ เบอริง, แวน ฮีฟส์ท และสตาริง (Buringh, Van Heemst, and Staring) โดยให้แผนที่ที่ดินขององค์การยูเนสโก (UNESCO) และองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (F.A.O.) และการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องประสิทธิภาพการผลิตโดย International Biological Programme ระหว่างปี 1964-1975 ได้คำนวณว่า โลกเรายังมีที่ดินที่สามารถให้เพาะปลูกได้ถึง 3,714 ล้านเฮกตาร์

¹ Onora O'Neill, Face of Hunger : An Essay on Poverty, Justice and Development. (London : Allen & Unwin Ltd., 1986) p.59.

² เนื่องน้อย บุญเนตร, หน้าทางจริยธรรมของมนุษย์ต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ วิทยานิพนธ์ : ภาคปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, หน้า 68

(1 เฮกตาร์ = 6.25 ไร่) และในจำนวนนี้ พื้นที่เกือบ 1,700 ล้านเฮกตาร์ อยู่ในวิสัยที่จะจัดระบบชลประทานเข้าช่วยได้ โดยทั้งนี้จะสามารถทำให้เกิดผลผลิตได้เฉลี่ยร้อยละ 69 ซึ่งก็สมารถที่จะทำให้โลกได้รัผลผลิตของธัญญาพืชถึงปีละ 32,390 ล้านตัน¹ ซึ่งทั้งนี้ไม่ว่าการคำนวณดังกล่าวจะถูกต้องหรือตรงกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดก็ตาม แต่การคำนวณดังกล่าวก็ได้แสดงให้เห็นว่าโลกเรายังมีความเป็นไปได้ที่จะใช้ทรัพยากรที่ดินให้เกิดผลผลิตอาหารในปริมาณที่สูงกว่าที่เป็นอยู่ได้ ซึ่งการคาดหมายนี้ก็ตรงกับความคิดของนักวิชาการส่วนใหญ่อยอมรับว่า ปัจจุบันโลกเรายังคงใช้พื้นที่เพาะปลูกเพียงครึ่งหนึ่งของพื้นที่ที่สามารถใช้เพราะปลูกได้ทั้งหมด ดังนั้นโลกจึงอยู่ในวิสัยที่สามารถผลิตอาหารเพิ่มขึ้นได้ และนอกจากนี้มหาสมุทรยังเป็นแหล่งผลิตอาหารโปรตีนที่ยังไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งหากทุกประเทศทั่วโลกสามารถประชุมและวางมาตรการในการควบคุมการจับสัตว์น้ำให้เป็นไปอย่างเลือกสรรแล้ว มหาสมุทรก็เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่จะได้อาหารมาเลี้ยงดูประชากรโลก และแหล่งโปรตีนอีกแหล่งหนึ่งคือสัตว์ป่า ซึ่งยังมีอยู่มากในบางท้องที่เช่น แอฟริกา ซึ่งถ้ามีการศึกษาวงจรการเจริญพันธ์และควบคุมการนำมาใช้เป็นอาหารในปริมาณที่เหมาะสมแล้ว สัตว์เหล่านี้ก็สามารถให้ลูกหลานเป็นผลผลิตได้อย่างสม่ำเสมอและสามารถเป็นแหล่งที่สามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่มีสูญพันธ์ เพราะสัตว์เหล่านี้พักผ่อนและไม่ต้องการดูแลเหมือนสัตว์เลี้ยง นอกจากนี้โลกเรายังมีวัตถุดิบอยู่มากมายที่อาจนำมาใช้เป็นอาหารได้ ซึ่งหากมีการศึกษากันอย่างจริงจังแล้วก็จะยังประโยชน์ต่อมนุษยโลกได้มากมายเช่นกัน

และเมื่อพิจารณาในส่วนของประเทศแต่ละประเทศแล้วเราก็พบว่าทุกประเทศยังสามารถผลิตอาหารได้เพียงพอที่จะเลี้ยงดูประชากรภายในประเทศของตน แม้แต่ประเทศที่มีประชากรอยู่หนาแน่นที่สุดในโลกเช่นบังคลาเทศ เราก็พบว่าจากสถิติการผลิตธัญญาหาร และรายงานของสภาพภูมิประเทศที่ยังมีที่ดินอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำและแก๊สธรรมชาติในปริมาณที่เพียงพอที่จะทำการผลิตอาหาร

¹ วิทยากร เชียงกุล, โลกขาดแคลนอาหารจริงหรือ? / หน้า 31-32.

ภายในประเทศเพียงพอที่จะเลี้ยงคนในประเทศได้¹ ซึ่งนั่นก็เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าประเทศหากจนทั้งหลายยังมีพื้นที่การเกษตรเหลืออยู่ รวมทั้งมีขีดความสามารถที่จะผลิตอาหารตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคนในประเทศได้ แต่เนื่องจากประเทศเหล่านี้ยังเป็นประเทศด้อยพัฒนา ทำให้ยังมีอุปสรรคที่ทำให้การพัฒนาขีดความสามารถของการผลิต ยังไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ดังนั้นหากมีการพัฒนาหรือปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ดียิ่งแล้วขึ้น ประเทศยากจนก็สามารถผลิตอาหารเลี้ยงตนเองได้ และนั่นก็หมายความว่าประเทศยากจนที่เปรียบเสมือนเรือลำน้อยที่มีพื้นที่จำกัดก็สามารถขยายและปรับปรุงประสิทธิภาพเพื่อรองรับประชากรที่เป็นผู้โดยสารของคนได้เพิ่มขึ้น มิใช่จะหมดโอกาสจะทำอะไรได้อย่างที่ฮาร์ดินคิด

ปัญหาประการที่สองเกี่ยวกับข้ออ้างเหตุผลของฮาร์ดิน คือการมองสาเหตุการเกิดความอดอยากในประเทศยากจนว่าเป็นผลมาจากเพิ่มจำนวนของประชากรอย่างรวดเร็ว จนทำให้สภาพแวดล้อมซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดไม่สามารถจะรองรับได้ ดังเช่นที่ พอล เออร์ลิช (Paul Ehrlich) นักคิดกลุ่มเดียวกันกับฮาร์ดิน ได้กล่าวเปรียบเทียบไว้ว่า "สภาพแวดล้อมกำลังป่วย เชื้อโรคคือการมีประชากรมากเกินไป"² และจะมองว่าการมีประชากรมากเกินไปเป็นสาเหตุทั้งหมดของการเกิดทุกข์ภัยและความอดอยากในประเทศยากจน ทำให้ฮาร์ดินเห็นว่าประเทศยากจนนั่นเองที่จะต้องรับผิดชอบต่อชะตากรรมที่คนได้กระทำขึ้นเนื่องจากไม่พยายามที่จะควบคุมจำนวนประชากรในประเทศของตน ประเทศร่ำรวยไม่จำเป็นต้องมีหน้าที่รับผิดชอบแต่ประการใด การมองสาเหตุของปัญหาของฮาร์ดินในลักษณะเช่นนี้ หากพิจารณาโดยใช้หลักการเหตุผลของการคิดคำนวณถึงสัดส่วนระหว่างปริมาณคนที่มีมากกับปริมาณของอาหารที่มีน้อยและไม่เพียงพอกับ

¹ Lappe and Callins, อาหารหายไปไหน, หน้า 110

² Arthur J. Dyck, On Human Care : An introduction to ethics. (Tennessee : Abingdon, 1977) p.35

ปริมาณของคน คนบางส่วนจำเป็นต้องประสบกับความอดอยากอย่างแน่นอน แต่หากพิจารณาจากหลักฐานทางข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในโลกนี้แล้ว เราไม่อาจยืนยันได้ว่าปัญหาประชากรเป็นสาเหตุเดียวของการเกิดความอดอยากในประเทศยากจน เพราะในความเป็นจริงเราไม่สามารถจะคาดคำนวณหรือทำนายผลของการมีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้อย่างแน่นอนในระยะยาว และยังเป็นสิ่งไม่แน่ชัดว่าจำนวนประชากรต้องเพิ่มรวดเร็วเพียงใด จึงจะมีผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชากรโดยทั่วไป¹ การมีประชากรมากเกินไปอาจไม่ได้เป็นสาเหตุโดยตรงของความอดอยาก เพราะถ้าหากการมีคนมากเกินไปเป็นสาเหตุของความอดอยากแล้ว ความอดอยากย่อมเกิดขึ้นรุนแรงที่สุดในประเทศที่มีอัตราประชากรต่อพื้นที่เพาะปลูกหนาแน่นที่สุด ดังนั้นการพิสูจน์ว่าความอดอยากเกิดจากการมีคนมากเกินไปจำเป็นต้องมีการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันระหว่างความหนาแน่นของประชากรมากเกินไปกับความอดอยากในประเทศนั้น ๆ ด้วยหากพิสูจน์ไม่ได้การคำนวณสรุปลงไปว่าการมีประชากรมากเกินไปเป็นสาเหตุโดยตรงของความอดอยากก็ดูจะไม่เป็นการถูกต้องนัก² แต่มีสิ่งที่เราสามารถรู้ได้เกี่ยวกับการมีประชากรมากเกินไปคือ ถ้ามีประชากรมากเกินไป การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองหรือการกำจัดความอดอยากที่มีอยู่ก็ควรจะทำให้ยากขึ้นเท่านั้น ประชากรอาจเป็นปัญหาหรือเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งอาจไม่ใช่สาเหตุโดยตรงที่ทำให้เกิดความอดอยากก็ได้ เพราะในปัจจุบันการเกิดความอดอยากหรือทุพภิกขภัยมีปัจจัยหลายอย่างประกอบด้วย อาทิการเก็บเกี่ยวพืชพันธุ์ธัญญาหารไม่ได้ผลเนื่องจากการมีสภาพภูมิอากาศแปรปรวน การเกิดความแห้งแล้ง โรคระบาด อุทกภัย รวมทั้ง

¹ Teresa Hayter, โจรปล้นโลก : เหตุเกิดแห่งความยากจน แปลและเรียบเรียงโดย วารุณี ภูมิสินสิทธิ์ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โกมลคีมทอง, 2527) หน้า 28-29.

² Lappe and Collins, อาหารหายไปไหน หน้า 29-30

การเกิดสงคราม การเอาใจเอาเปรียบเทียบทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ความไม่เท่าเทียมกันในการครอบครองปัจจัยการผลิต การกระจายอาหารและรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกันในทุกระดับ¹ ดังนั้นการอ้างว่าความอดอยากมีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรแต่เพียงอย่างเดียว จึงเป็นข้ออ้างเหตุผลที่ยังคลุมเครือและน่าสงสัยอยู่

ปัญหาประการที่สาม เกี่ยวกับข้ออ้างเหตุผลของฮาร์ดิน คือ การที่เขาเสนอว่าอัตราการเจริญเติบโตของประชากรในประเทศยากจน ไม่สามารถมีวิธีการใดจะทำให้ลดจำนวนลงได้อย่างแท้จริง เว้นแต่ทุกภิกขภัยและความอดอยากเท่านั้น ดังนั้นการช่วยเหลือจะเป็นการช่วยให้มีคนอดอยากเพิ่มจำนวนมากขึ้นจนกระทั่งถึงจุดๆ หนึ่ง ซึ่งมีจำนวนคนอดอยากมากเกินไปจนประเทศร่ำรวยหรือใครจะช่วยเหลือหรือแก้ไขได้ นั่นคือโลกจะประสบกับทุกภิกขภัยครั้งใหญ่อย่างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ด้วยเหตุนี้เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงจากการสูญเสียชีวิตคนจำนวนมากจากทุกภิกขภัย ประเทศร่ำรวยจึงไม่ควรให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนตั้งแต่ต้น โดยทั้งนี้จำเป็นต้องมีการปล่อยให้เกิดคนอดอยากจำนวนมากในปัจจุบันตายไป เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดคนอดอยากมากขึ้นในอนาคต ข้ออ้างของฮาร์ดิน เช่นนี้ผิดพลาดหลายประการด้วยกันคือ

ก. การอ้างว่าประเทศยากจนไม่อาจจะหยุดยั้งการเจริญเติบโตของประชากรได้ เป็นการกล่าวอ้างที่ไม่อาจยืนยันถึงความถูกต้องได้ชัดเจนเพราะแท้จริงแล้วยังไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดที่สามารถจะยืนยันได้ว่าการเพิ่มประชากรในประเทศยากจนจะไม่สามารถลดลงได้ แต่จากข้อมูลและหลักฐานในระยะที่ผ่านมาเราสามารถกล่าวได้ว่าประเทศยากจนสามารถจะลดปริมาณการเพิ่มของประชากร

¹ Onora O'Neill, Face of Hunger : An Essay on Poverty, Justice, and Development. p.20

านประเทศของคนลงได้¹ ดังเช่นที่นักประชากรศาสตร์ได้ชี้ให้เห็นว่าอัตราการตายและการเกิดของประชากรในประเทศใดก็ตามสามารถจะทำให้ลดลงได้ โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อมหรือมาตรฐานการดำเนินชีวิตโดยทั่วไปให้ดีขึ้น โดยทั้งนี้คนของประเทศเหล่านั้นจะต้องได้รับการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและอนามัยที่ถูกต้อง รวมทั้งการส่งเสริมให้สตรีมีอิสระในการตัดสินใจหรือควบคุมการมีบุตรของคนได้ ซึ่งจากข้อเท็จจริงในประเทศยากจนหลายๆ ประเทศ เราจะพบความจริงว่าการมีอัตราการเกิดสูง เป็นปฏิกิริยาป้องกันตัวอย่างหนึ่งของคนในระบบสังคมที่ไม่มีความมั่นคงใดๆ านการดำรงชีวิต ซึ่งเขาจำเป็นต้องมีลูกมากเพื่อช่วยงานและช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว รวมทั้งเพื่อเตรียมทดแทนลูกบางคนที่อาจเสียชีวิตในช่วงวัยทารกอันเนื่องจากเกิดเจ็บป่วย นอกจากนี้อัตราการเกิดสูงยังสะท้อนให้เห็นถึงความไม่มีพลังทางสังคมของผู้หญิง ซึ่งถูกบีบบังคับในทุกกรณีไม่ให้มีสิทธิในการกำหนดจำนวนของบุตรที่ตนต้องการได้ ดังนั้นประชาชนในประเทศยากจนทั้งหลายจึงเลือกที่จะมีครอบครัวที่ใหญ่ ซึ่งก็เป็นทางเลือกเพื่อความอยู่รอดที่สมเหตุสมผลในสภาพสังคมเช่นนี้ แต่ถ้าหากมีการปรับปรุงระบบเศรษฐกิจพื้นฐาน หรือมาตรฐานการดำเนินชีวิตให้มีสภาพที่มั่นคงขึ้นประชาชนของประเทศยากจนก็ไม่จำเป็นต้องฝากความหวังทั้งหมดกับลูกๆ ของเขา ดังเช่นที่นิค อีเบอร์สตัดท์ (Nick Eberstadt) กล่าวว่า ในทุกประเทศที่มีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมสูงขึ้นอัตราการเจริญเติบโตจะลดลง เพราะพ่อแม่ไม่ต้องจำเป็นที่จะต้องอาศัยลูก ๆ ของเขาอีกต่อไปในการผู้หาเลี้ยงและเป็นหลักประกันเมื่อยามแก่เฒ่า² ซึ่งก็จะทำให้จำนวนประชากรในประเทศลดจำนวนลง

¹ Onora O'Neill, Face of Hunger : An Essay on Poverty, Justice, and Development., p.59.

² Nick Eberstadt, "Myths of the Food Crisis", p.305.

ไปได้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงของประชากรอย่างค่อยเป็นค่อยไป (The demographic transition) ในประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย ที่อัตราการเพิ่มของประชากรจะลดลงเนื่องจากการปรับปรุงเงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจและสังคม¹ อันได้แก่การเพิ่มผลผลิตทางเกษตรให้สูงขึ้น การปรับปรุงและปรับระดับของการได้ของรายได้คนในประเทศให้สูงขึ้น และมีความเป็นธรรมมากขึ้น และการให้บริการทางสังคมอย่างเท่าเทียมเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของการดำเนินชีวิตที่ดีซึ่งวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ ประเทศยากจนทั้งหลายสามารถที่จะดำเนินการหรือพัฒนาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของตนได้ โดยทั้งนี้แม้เราจะไม่สามารถประกันได้อย่างแน่นอนถึงผลสำเร็จที่จะเกิดขึ้น แต่การมีวิถีทางที่สามารถทำให้อัตราการเพิ่มของประชากรในประเทศยากจนลดลงได้ก็เป็นหลักฐานที่ขัดแย้งข้ออ้างของฮาร์ดินได้ ซึ่งนั้นก็เท่ากับว่าเราไม่สามารถจะปล่อยให้คนอดอยากจำนวนมากตายไปโดยไม่สามารถจะทำอะไรได้อย่างที่ฮาร์ดินคิด เมื่อเรายังมีหนทางที่จะควบคุมหรือลดทอนจำนวนประชากรในประเทศยากจนได้

ข. การอ้างว่าการช่วยเหลือประเทศที่รวยต่อประเทศยากจน จะเป็นการช่วยเหลือให้คนที่อดอยากมีจำนวนมากขึ้น ก็เป็นการอ้างที่คลุมเครือมากกว่าที่จะใช้ยืนยันได้อย่างแน่ชัดถึงผลที่เกิดขึ้น เพราะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอัตราการเกิด และตายของประชากรในประเทศยากจนนั้น ยังไม่สามารถที่จะคาดคานวางแผนได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ เนื่องจากการคานวณมีความยุ่งยากและซับซ้อน ทั้งยังไม่มีรูปแบบที่แน่ชัดที่สามารถจะบอกจำนวนที่ที่แน่นอนได้² แต่ถ้าจะอ้างจาก

¹ Arthur J. Dyck, On Human Care : An introduction to ethics, p.43.

² Thomas Nagel, "Why should charity is not enough", in Food Policy: The responsibility of the United state in the life and death choices. eds. Peter G. Brown and Henry shue (London : The Free Press, 1977) p. 60.

หลักความเป็นจริงที่ว่า การได้รับอาหารจากประเทศร่ำรวยจะทำให้คนอดอยากในประเทศยากจนมีชีวิตยืนยาวต่อไปได้อีกนั้น ก็เป็นการอ้างที่ถูกต้องเช่นกัน แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าเมื่อคนอดอยากเหล่านั้นสามารถมีชีวิตรอดได้ เขาก็จะพยายามผลิตลูกหลานออกมาได้มากเท่านั้น เพราะหากจะอ้างจากหลักความจริง เช่นกันคนเหล่านั้นก็ย่อมที่จะไม่ผลิตลูกหลาน ออกมาให้ประสบกับสภาพเลวร้ายที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่อย่างแน่นอน ดังนั้นจึงไม่เป็นความจริงเสมอไปที่คนอดอยากเหล่านั้นจะ เปลี่ยนสภาพของอาหารที่ได้รับมาอยู่ในรูปจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และจากการยืนยันของนักประชากรศาสตร์ทั้งหลายต่างก็เห็นพ้องกันว่าอัตราการเพิ่มของประชากรในประเทศยากจนนั้นสามารถทำให้ลดลงได้โดยการปรับปรุง และพัฒนามาตรฐานความเป็นอยู่ของชีวิตให้มั่นคงขึ้น ซึ่งการดำเนินการในลักษณะนี้ประเทศร่ำรวยสามารถที่จะช่วยเหลือประเทศยากจนได้เป็นอย่างดีดังที่ ริเวลล์ (Revelle) ได้กล่าวยืนยันว่า การให้ความช่วยเหลือที่มุ่งตรงไปสู่คนที่มีความต้องการและจำเป็นอย่างแท้จริง เช่นคนที่อดอยาก จะสามารถทำให้ลดอัตราการเพิ่มของประชากรลงได้¹ และจากการศึกษาของมหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ (Johns Hopkins University) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเกิดในประเทศปากีสถาน ก็สรุปผลได้ว่าอัตราการเพิ่มของประชากรในประเทศนี้มีปริมาณลดลง ซึ่งทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินโครงการปฏิบัติเขียว (The Green Revolution) ในประเทศนั้นที่ทำให้ประชาชนมีรายได้ และได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นรวมทั้งมีการเสียชีวิตของเด็กทารกลดลงตามไปด้วย² ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การช่วยเหลือจากประเทศร่ำรวยไม่ได้ จะทำให้ประชากรในประเทศยากจนเพิ่มขึ้นเสมอไป

¹ T.O'Riordan, Environmentalism, p.31.

² Arthur J.Dyck, On Human Care : An introduction to ethics, p.44.

ค. การอ้างว่าเพื่อรักษาชีวิตคนจำนวนมากไว้ ก็จำเป็นต้องปล่อยให้คนจำนวนน้อยตายไป โดยให้ชนรุ่นหนึ่งเสียสละเพื่อความอยู่รอดของชนอีกรุ่นหนึ่ง ก็เป็นการอ้างที่ผิดพลาดและขาดเหตุผลที่จะยอมรับได้ในความเป็นจริง เพราะ

1. การเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งนั้นไม่สามารถกระทำได้อย่างง่ายดายเหมือนกับการเปลี่ยนเวรยามที่คนรับหน้าที่ภายหลัง จะสามารถเข้าประจำที่แทนคนที่หมดหน้าที่ยามรักษาการณ์ เพราะในความเป็นจริงความเป็นอยู่ที่ดีหรือความปลอดภัยของคนที่จะเกิดมาในอนาคต ต้องขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นอยู่ของคนที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันมากกว่า นั่นคือลูกที่จะเกิดมามีร่างกายแข็งแรงย่อมที่จะต้องมียารดาที่มีสุขภาพที่สมบูรณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่ดีย่อมจะ เกิดขึ้นได้ก็โดยการรักษาดูแลของคนรุ่นปัจจุบัน ดังนั้นการอ้างให้ขจัดคนรุ่นหนึ่งไปเพื่อรักษาความเป็นอยู่ที่ดีของอีกรุ่นหนึ่งของฮาร์ดดิน จึงเป็นการอ้างที่ไม่สมเหตุผล และไม่อาจเป็นจริงได้ และ

2. การอ้างว่าชนรุ่นแรกจำเป็นต้องเสียสละโดยยอมที่จะถูกปล่อยให้หอดอยากหรือทนทุกข์ทรมานในความหิวโหยเพื่อชนรุ่นหลัง ดูจะเป็นการกล่าวอ้างเกินความเป็นจริงไป ข้ออ้างเช่นนี้ไม่อาจจะเป็นไปได้ทั้งใน 'หลักการ' และ 'การปฏิบัติ'¹ เพราะเราไม่อาจแน่ใจไว้ว่า การคาดคำนวณของเราในกาลข้างหน้าจะสามารถเป็นจริงได้มากนักเพียงใด และความรู้เรื่องในอนาคตก็ไม่มีที่แน่นอนที่พอให้เรามั่นใจได้ว่ามันจะเป็นเช่นนั้นจริง ๆ เมื่อถึงเวลานั้น ดังนั้นเราจึงควรพิจารณาปัจจุบันหรือให้ความสำคัญกับผลที่แน่นอนในปัจจุบันมากกว่า นั่นคือในเมื่อยังมีวิถีทางที่สามารถจะลดทอนจำนวนการเพิ่มของประชากรได้และมีความสามารถที่จะเพิ่มผลผลิตทางอาหารเพื่อเลี้ยงดูประชากรที่

¹ Henry Shue, "Distribution criteria for development assistance" in Food Policy; the responsibility of the United state in the life and death choices. eds. Peter G. Brown and Henry shue (London, The Free Press, 1977) p. 306.

เพิ่มขึ้นได้ เราก็ไม่มีความจำเป็นที่จะปล่อยให้คนส่วนน้อยที่กำลังอดอยากตายไป โดยไม่ทำการช่วยเหลือใด ๆ ได้ ดังนั้นมันจึงเป็นความผิดพลาดอย่างมากของ ฮาร์ดินที่วางข้ออ้าง เหตุผลไว้กับผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวโดยการเสนอว่า ให้ปล่อยให้ภัยพิบัติเกิดขึ้นแก่คนจำนวนน้อยในปัจจุบัน เพื่อป้องกันไม่ให้ภัยพิบัติเกิดขึ้นในอนาคต โดยทั้งนี้เขาได้ยืนยันว่าวิถีทางนี้เป็นวิถีทางเดียวที่จะหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดภัยพิบัติได้ แต่ในความเป็นจริงการควบคุมประชากรที่ได้ผลและการเพิ่มผลผลิตทางกลไกกรรมในประ เทศยากจนทั้งหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพก็เป็นเหตุผลที่ทำให้ข้ออ้างของฮาร์ดินเช่นนี้ไม่อาจจะยอมรับได้ในความเป็นจริง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น มันจะเป็นส่วนหนึ่งของข้ออ้างของฮาร์ดินที่ดูจะมีความผิดพลาดอยู่หลายประการด้วยกันก็ตาม แต่ข้ออ้างบางส่วนของเขาก็มีความถูกต้องและดูจะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงอยู่เหมือนกัน ซึ่งก็ได้แก่การอ้างถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศยากจนจากการให้ความช่วยเหลือทั้งในรูปของอาหารและการพัฒนา และการอ้างถึงขีดจำกัดของโลกที่มีแนวโน้มจะเป็นไปตามที่ฮาร์ดินคิดมากที่สุด แต่ถึงแม้ข้ออ้างของฮาร์ดินในส่วนนี้ที่ดูเหมือนจะวิเคราะห์ได้ถูกต้องนั้น มันก็ไม่สามารถที่จะใช้เป็นเหตุผลในการปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนได้อย่างเพียงพอ เพราะเมื่อพิจารณาข้ออ้างนี้โดยละเอียดแล้วข้อสรุปที่ได้นั้น มันไม่ได้เป็นไปตามที่ฮาร์ดินเสนอแต่ประการใด กล่าวคือ แม้ว่าฮาร์ดินจะสามารถอ้างข้ออ้างได้ตรงกับความเป็นจริงของโลกอันมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นจริงในอนาคต แต่ข้อสรุปที่เขาสอนนั้น มันไม่ได้ตรงกับข้อสรุปที่เกิดขึ้นจริงหรืออาจจะเกิดขึ้นในอนาคตแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากส่วนของข้ออ้าง ถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนนั้น แม้ว่ามันจะได้รับการยืนยันถึงความถูกต้องจากหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานด้านการให้ความช่วยเหลือ และการพัฒนาประเทศยากจนทั้งหลายว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนบางอย่างนั้น ไม่ได้ก่อประโยชน์อันใดแก่ประเทศยากจน ที่รับความช่วยเหลือ และยิ่งกว่านั้นการช่วยเหลือในบางกรณียังเป็นอันตรายต่อคนยาก

จนในประเทศเหล่านั้นอีกด้วย¹ แต่ผลเสียที่เกิดขึ้นนี้ เป็นผลเสียในทางการเมืองและ เศรษฐกิจภายในของประเทศยากจน มากกว่าที่จะ เป็นผลเสียที่จะทำให้เกิด มีประชากรเพิ่มขึ้นในประเทศเหล่านี้ดังที่ฮาร์ดีนเสนอ กล่าวคือ การช่วยเหลือจะทำให้ประเทศยากจนจำเป็นต้องพึ่งพาประเทศร่ำรวยมากขึ้น และนำไปสู่การ ถูกควบคุมจากประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้นทำให้ประเทศยากจนไม่อาจ ดำรงการเมืองอธิปไตยในประเทศของตนได้อย่างสมบูรณ์ และโดยทั้งนี้การช่วยเหลือ ด้านอาหารในบางกรณีก็จะ เป็นการช่วยเหลือที่เป็นการทำลายระบบการผลิต และการเกษตรดั้งเดิมของประเทศยากจนอีกด้วย² ดังนั้นผลเสียในลักษณะนี้จึงไม่ได้ เป็นผลเสียที่นำไปสู่เหตุผลอันเป็นข้อสรุปที่เสนอให้ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ แก่ประเทศยากจนโดยเด็ดขาดเนื่องจากการช่วยเหลือจะทำให้มีคนอดอยากเพิ่ม มากขึ้น ดังที่ฮาร์ดีนคิด แต่กลับเป็นผลเสียที่จะ เป็นเหตุผลที่ทำให้ประเทศร่ำรวย จำเป็นต้องมีพันธะที่จะต้องให้ความช่วยเหลือในรูปแบบที่เอื้อประโยชน์แก่ประเทศ ยากจนตอบแทน เนื่องจากการช่วยเหลือของประเทศร่ำรวยเป็นสาเหตุให้เกิด ความเสียหายแก่ประเทศยากจน ซึ่งประเทศร่ำรวยจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ เกิดขึ้นจากการกระทำของตน

ส่วนข้ออ้างถึงขีดจำกัดของโลกนั้น แม้ว่าในความเป็นจริงของโลก ปัจจุบันที่ดูจะมีแนวโน้มเป็นดังที่ฮาร์ดีนเกิดมากที่สุดก็ตาม กล่าวคือ ในปัจจุบันนี้มี ปรากฏการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าโลกของเราได้เริ่มเผชิญกับวิกฤตการณ์ทาง ด้านขีดจำกัดของสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปแล้ว ดังจะ เห็นได้จากการเกิดปัญหาการ ขาดแคลนพลังงานเชื้อเพลิงต่าง ๆ เช่น พลังงานน้ำมัน ถ่านหิน และอื่น ปัญหา การทำลายระบบนิเวศ วิทยาของโลกที่เป็นสาเหตุทำให้ป่าไม้ลดปริมาณลงอย่าง

¹ Onora O'Neill, Face of Hunger : An Essays on Poverty, Justice and Development. p.60.

² Ibid., p.61.

รวดเร็ว และเป็นผลทำให้สภาพบรรยากาศของโลกมีอุณหภูมิและความร้อนเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งทำให้สัตว์ป่าลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว และบางเผ่าพันธุ์ก็ได้มีการสูญพันธุ์ไปเป็นจำนวนมากขึ้นทุกที ปัญหาภาวะทั้งในชั้นบรรยากาศ พื้นดิน และแม่น้ำ โดยทั่วไป¹ โดยทั้งนี้โลกในขณะนี้ยังไม่มีวิธีแก้ไขหรือแนวทางการแก้ปัญหาเหล่านี้ อย่าง เป็นรูปธรรมแต่อย่างใด ดังนั้นจึงทำให้เราสามารถคาดหมายได้ว่าโลกเราในอนาคตไม่อาจหลีกเลี่ยงจากสภาพการณ์ ดังที่ฮาร์ดินวาดให้เห็นได้ นั่นคือโลกเราต้องประสบกับการขาดแคลนอาหาร หรือการมีทรัพยากรไม่เพียงพอทำให้ประชากรของโลกบริโภคได้ทั้งหมดอย่างแน่นอน แต่ทั้งนี้แม้ว่าโลกเราจะมีแนวโน้มเป็นดังที่ฮาร์ดินคิดมากมายเพียงใดก็ตาม แต่ข้อสรุปของฮาร์ดินที่เสนอให้มีการปล่อยยาคคนที่กำลังอดอยากตายไปเพื่อรักษาสมดุลระหว่างอาหารและจำนวนประชากรโลกทั้งหมดก็ไม่อาจจะ เป็นจริงได้ เพราะหากสมมติว่าโลกของเราต้องประสบกับการขาดแคลนอาหารหรือการมีทรัพยากรไม่เพียงพอที่จะให้ประชากรโลกบริโภคได้ทั้งหมดในระยะยาวอย่างแท้จริงแล้ว การพยายามที่จะรักษาสมดุลนี้ก็เปล่าประโยชน์ เพราะแม้จะมีการปล่อยยาคคนที่อดอยากในขณะนี้ตายไปทั้งหมดโลกของเราก็ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงจากการเกิดการขาดแคลนอาหารดังที่ฮาร์ดินคิดได้ นั่นคือโลกของเราต้องประสบกับทุกภิกขภัยครั้งใหญ่ไม่วันใดก็วันหนึ่งในอนาคตอย่างแน่นอน เพราะสภาพแวดล้อมของโลกย่อมจะลดปริมาณลงทุกขณะ เหมือนที่ฮาร์ดินอ้างนั่นเอง ด้วยเหตุนี้เองแม้ว่าข้ออ้างของฮาร์ดินจะวิเคราะห์สภาพการณ์ของโลกได้ถูก แต่ข้อสรุปของเขาที่เสนอแนวทางให้แก้ปัญหาโดยการปล่อยยาคคนจำนวนมากต้องอดตายไปโดยไม่ต้องให้การช่วยเหลือใด ๆ เพื่อหวังที่จะให้คนที่จะมีชีวิตรอดในอนาคตได้มีชีวิตอย่างปลอดภัยโดยไม่ต้องเสี่ยงว่าจะไม่มีอาหารบริโภค ก็ไม่อาจจะ เป็นจริงได้ เนื่องจากว่าข้อสรุปที่ฮาร์ดินอ้างจากข้ออ้างนี้ไม่ได้เป็นข้อสรุปที่เป็นวิธีการแก้ไขปัญหานี้อย่างแท้จริงนั่นเอง

¹ "The major threats to the earth's environment"
Time. (January, 2, 1989) : 42-43.

การช่วยเหลือจะเป็นการทำร้ายประเทศผู้รับความช่วยเหลือ

ในขณะที่การ์เรทท์ ฮาร์ติน (Gareet Hartin) เห็นว่าการให้ความช่วยเหลือจะก่อให้เกิดผลเสียแก่ประเทศยากจนในทุกกรณี ทั้งนี้เนื่องจากการช่วยเหลือในรูปแบบใดก็ตามไม่สามารถทำให้อัตราการเจริญเติบโตของประชากรในประเทศยากจนลดลงได้ การช่วยเหลือมีแต่จะทำให้คนอดยากเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยในระยะยาวแล้วจะทำให้มีคนที่ต้องประสบความทุกข์ทรมานเพิ่มมากกว่าเดิม ดังนั้นเมื่อคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวเป็นสำคัญ ฮาร์ตินจึงเสนอให้ประเทศร่ำรวยปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนโดยเด็ดขาด การให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนไม่ว่ากรณีใด ฮาร์ตินถือเป็นการกระทำที่ผิด

แต่ โจเซฟ เฟลทเชอร์ (Joseph Fletcher)¹ เห็นว่าการช่วยเหลือประเทศยากจนมีทั้งผลดีและผลเสีย โดยทั้งนี้สิ่งสำคัญที่ผู้ช่วยเหลือจำเป็นต้องตระหนักถึงคือผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการให้ความช่วยเหลือในแต่ละสถานการณ์หรือแต่ละขณะที่ทำแล้วให้ความช่วยเหลืออยู่ เพราะฉะนั้นการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือในรูปแบบของอาหาร (Food aid) "มันจึงอาจจะเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือผิดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และผลที่จะเกิดตามมา ซึ่งเราจะต้องสามารถคาดหมายได้ก่อนว่าผลที่จะเกิดขึ้นต้องเป็นสิ่งที่ดีที่มีปริมาณมากที่สุดเท่าที่จะมากได้"² ดังนั้นเฟลทเชอร์จึงเสนอว่าประเทศร่ำรวยจะต้องถามกันอย่างจริงจังก่อนว่า การช่วยเหลือโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้อาหารแก่ประเทศยากจนนั้น เป็นการช่วยหรือการทำร้าย

¹ Joseph Fletcher, "Give If It Helps But Not If It Hurts", World hunger and Moral Obligation. eds. William Aiken and Hugh La Follette. (New Jersey: Prentice-Hall, 1977) pp. 104-114.

² Ibid, p.105.

กันแน่ เพราะการช่วยเหลือไม่ใส่สิ่งจำเป็นหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดทุนเสมอไป ในบางกรณีหรือบางสถานการณ์ การปฏิเสธการให้อาหารแก่ประเทศยากจนอาจก่อให้เกิดผลดีแก่ประเทศยากจนมากกว่า เพราะฉะนั้นเมื่อพิจารณาถึงรูปแบบการให้ความช่วยเหลือลักษณะต่าง ๆ ของประเทศร่ำรวยต่อประเทศยากจนในกรณีที่มีความอดอยากเกิดขึ้นในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งก็ได้แก่

(1) การให้ความช่วยเหลือกรณีเร่งด่วน (emergency aid) ที่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนที่เกิดเหตุการณ์อันเป็นภัยพิบัติเฉพาะหน้า การเกิดอุทกภัย ความแห้งแล้ง และอื่น ๆ

(2) การให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนา (development assistance) ที่เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ด้อยพัฒนาโดยการให้ความรู้ทางเทคนิควิทยา เงินทุนเพื่อให้ประเทศเหล่านั้นสามารถยกระดับมาตรฐานการดำเนินชีวิตของคนในประเทศให้สูงขึ้น และ

(3) การให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนที่ประสบทุพภิกขภัยหรือความอดอยากเรื้อรัง (relief for countries suffering chronic famine) เนื่องจากการมีอัตราการเจริญเติบโตของประชากรมากกว่าอัตราการผลิตอาหารในประเทศ เฟลทเซอร์เห็นว่าในกรณีที่ (3) ประเทศร่ำรวยไม่ควรที่จะให้ความช่วยเหลือในรูปของอาหารแก่ประเทศยากจนที่มีสภาพเช่นนี้ เหตุผลเพราะความต้องการการช่วยเหลือของประเทศยากจน กรณีที่ประเทศเหล่านั้นประสบกับความอดอยากเรื้อรังไม่ได้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือการด้อยพัฒนา แต่เกิดจากการมีอัตราการเกิดของประชากรในประเทศมากเกินไป ซึ่งหากให้ความช่วยเหลือในรูปของอาหาร การช่วยเหลือจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดีเนื่องจากในสถานการณ์เช่นนี้

(การให้ความช่วยเหลือโดย) การให้อาหาร จะทำให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น โดยไม่ได้ทำให้อัตราการผลิตอาหารสูงขึ้นตามไปด้วย ผลที่เกิดขึ้นก็

คือ จะทำให้มีจำนวนคนอดอยาก ความทุกข์ทรมาน และการสูญเสียชีวิตเพิ่ม
มากขึ้น¹

นั่นคือ การช่วยเหลือโดยการให้อาหารแก่คนที่กำลังอดอยาก จะเป็นการ
ช่วยให้คนเหล่านั้นมีชีวิตอยู่ต่อไป เพื่อผลิตลูกหลานให้เกิดมาเผชิญกับความหิวโหย
ความเจ็บป่วย และความตายในที่สุด การช่วยเหลือแทนที่จะเป็นการช่วยที่ก่อให้เกิด
เกิดประโยชน์กลับเป็นการให้โทษแก่ประเทศยากจนเหล่านั้นมากกว่าเดิม การ
ช่วยเหลือในกรณีนี้ เฟลทเชอร์ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิด เพราะในการปฏิบัติต่อ
ประเทศยากจน ประเทศร่ำรวยจะต้องยึดหลักจริยธรรมที่ตัดสินความถูกต้อง
จากบริบทหรือสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น ไม่ใช่จากข้อบังคับหรือกฎที่มีการกำหนด
เป็นหลักตายตัวมาก่อน ดังนั้นในกรณีที่ประเทศยากจนประเทศหนึ่งประเทศใดมี
ประชากรมากเกินกว่าความสามารถทางการผลิตอาหารในประเทศจะรองรับได้
การให้ความช่วยเหลือในรูปของอาหารแก่ประเทศยากจนที่มีสภาพเช่นนี้ จึงเป็น
การกระทำที่ผิดศีลธรรม

ดังนั้นเพื่อพูดถึงปัญหาการให้หรือไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยาก
จนที่ประสบทุกข์ภัย เฟลทเชอร์จึงเห็นว่าประเทศร่ำรวยจะต้องพิจารณาปัญหา
ในกรอบของหลักจริยธรรมแห่งสถานการณ์ (The situation ethics) ที่มี
หลักการกำหนดการตัดสินใจที่จะกระทำหรือปฏิบัติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยขึ้น
อยู่กับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ ซึ่งผลลัพธ์จากการกระทำนั้นจะถูก
กำหนดโดยสถานการณ์ที่กำลังกระทำอยู่นั่นเอง ด้วยเหตุนี้เมื่อพูดการช่วยเหลือคน
อดอยากในประเทศยากจน สิ่งสำคัญที่ประเทศร่ำรวยต้องตระหนักถึง คือ ผลลัพธ์
ที่จะเกิดขึ้นจากการให้ความช่วยเหลือว่าจะเป็นอย่างไร ไม่ใช่จะมาคำนึงถึง
ความร่ำรวย ความมั่งคั่ง หรือความอุดมสมบูรณ์ ที่ประเทศร่ำรวยมีอยู่ เพราะ

¹ Joseph Fletcher, "Give If It Helps But Not If It Hurts", p.106.

ความมั่งคั่ง หรือความสามารถที่จะบรรเทาความอดอยากที่เรา (ประเทศ
ร่ำรวย) มีอยู่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในทางศีลธรรมแต่ประการใด ด้วยเหตุว่า
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในบางครั้งที่มีการให้ความช่วยเหลือด้านอาหารแก่คนอดอยาก
กลับเป็นการทำให้สภาพความเป็นอยู่ของคนเหล่านั้นเลวร้ายลงไปอีก¹

เพราะฉะนั้นการที่บางคนเสนอว่าประเทศร่ำรวยควรที่จะช่วยเหลือประเทศยากจน
เนื่องจากประเทศร่ำรวยสามารถที่จะช่วยเหลือประเทศยากจนได้ง่าย และ
ไม่ได้ทำให้ประเทศร่ำรวยสูญเสียอะไรไปมากมาย เฟลทเชอร์จึงเห็นว่าเป็นการ
กล่าวบนพื้นฐานของความรู้สึ่มากกว่าที่จะพิจารณาถึงเหตุและผล เพราะสิ่งที่
ประเทศร่ำรวยจะต้องถามกันอย่างจริงจังก็คือ การช่วยเหลือประเทศยากจนเป็น
การช่วยจริงๆ หรือไม่ ไม่ใช่การถามว่าประเทศร่ำรวยสามารถช่วยเหลือประเทศ
ยากจนได้หรือไม่ต่างหาก

กล่าวโดยสรุปแล้วโจเซฟ เฟลทเชอร์ เห็นว่า การให้ความช่วยเหลือ
แก่ประเทศยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือในรูปของอาหารนั้น ประเทศ
ร่ำรวยจำเป็นต้องตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการให้ความช่วยเหลือในแต่ละกรณี
หรือแต่ละสถานการณ์เป็นสำคัญ กล่าวคือในกรณีที่ประเทศยากจนบางประเทศ
ประสบทุกข์ภัย โดยมีสาเหตุมาจากการมีจำนวนประชากรมากเกินไปที่ความ
สามารถของการผลิตอาหารในประเทศจะรองรับได้ การช่วยเหลือโดยการให้
อาหารจะเป็นการช่วยให้มีคนอดอยากเพิ่มมากขึ้น เป็นผลให้มีคนที่ต้องประสบกับ
ความทุกข์ทรมานจากความหิวโหยมากกว่าเดิม การช่วยจึงเป็นการให้โทษมาก
กว่าที่จะให้คุณ ดังนั้นในกรณีเช่นนี้ ประเทศร่ำรวยจำเป็นต้องไม่ให้ความ
ช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนโดยเด็ดขาด การช่วยเหลือในกรณีนี้เฟลทเชอร์ถือว่าเป็นการ
กระทำที่ผิด แต่ทั้งนี้การปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจน

¹ Joseph Fletcher, "Give If It Helps But Not If It Hurts", p.111.

ของเฟลทเชอร์นั้น เฟลทเชอร์ปฏิเสธเพียงการให้ความช่วยเหลือในรูปของอาหาร
แก่ประเทศยากจนที่มีประชากรมากกว่าความสามารถทางการผลิตอาหารเท่านั้น
เขาไม่ได้ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบอื่น อาทิ การช่วยเหลือด้านการ
พัฒนา แต่อย่างไรก็ตาม โดยในขั้นนี้เขาได้กล่าวว่า

หากเรา (ประเทศร่ำรวย) รู้สึกว่าควรจะช่วยเหลือประเทศยากจน
เหล่านั้น เราควรจะไม่ส่งอาหารไปให้แก่ประเทศยากจนที่ประสบทุพภิกขภัย
เรื่อรัง ทั้งนี้ไม่ว่าเราจะรู้สึกเศร้าสลดหรือสังเวชต่อชะตากรรมของพวกเขา
เพียงใดก็ตาม แต่ประเทศร่ำรวยก็สามารถที่จะช่วยเหลือผู้ที่สิ้นหวัง
เหล่านั้นได้... โดยการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนา (เช่น การส่งเสริม
การผลิตอาหารในประเทศ) แต่ทั้งนี้การช่วยเหลือไม่ควรจะอยู่ในรูปของ
อาหารอย่างเด็ดขาด¹

ข้ออ้างเหตุผลของโจเซฟ เฟลทเชอร์ ดังที่กล่าวมา ดูเหมือนว่าจะ
เป็นข้ออ้างเหตุผลที่มุ่งเน้นในทางปฏิบัติมากกว่า กล่าวคือ เฟลทเชอร์ได้เสนอข้อ
อ้างเหตุผลของเขาโดยพิจารณาจากสภาพการณ์ของโลกในปัจจุบันที่มีความไม่เท่า
เทียมกันในการแบ่งปันอาหาร หรือการมีทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกันอย่างมาก
ระหว่างประเทศร่ำรวย และประเทศยากจน² ซึ่งจากการพิจารณาถึงข้อเท็จจริง
เช่นนี้เอง เฟลทเชอร์จึงไม่ได้ปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนใน
ทุกกรณีเช่นเดียวกับฮาร์ดิน แต่เขาปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือเฉพาะประเทศ

¹ Joseph Fletcher, "Give if it helps but not if it hurts", p.108.

² William Aiken and Hugh La Follette, World Hunger and Moral Obligation P.103

ยากจนที่มีจำนวนประชากรเกินกว่าความสามารถของทรัพยากร หรืออาหารในประเทศจะรองรับได้เท่านั้น และการปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือของเขาเสียโดยตรงแก่ประเทศยากจนเท่านั้น ดังนั้น ข้ออ้างเหตุผลของเพลทเซอร์ จึงดูจะสอดคล้องกับแนวความคิดของประเทศร่ำรวยโดยทั่วไปที่นิยมให้การช่วยเหลือแก่ประเทศยากจน เฉพาะกรณี que เห็นว่า การช่วยเหลือนั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศยากจนที่รับความช่วยเหลือเท่านั้น

แต่ข้ออ้างเหตุผลของเพลทเซอร์ดังที่กล่าวมาก็มีปัญหาสำคัญที่หาข้ออ้างเหตุผลของเขายากที่จะยอมรับได้ หรือไม่สมารถที่จะนำไปใช้ปฏิบัติได้ในความเป็นจริง ปัญหาประการแรกเกี่ยวกับข้ออ้างเหตุผลของเพลทเซอร์ก็คือ การที่เขาเสนอให้ประเทศร่ำรวยปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือด้านอาหารแก่ประเทศยากจนบางประเทศที่มีประชากรมากเกินกว่าความสามารถของการผลิตอาหารในประเทศจะรองรับได้ เพราะการช่วยเหลือจะทำให้ประชากรของประเทศนั้นเพิ่มจำนวนมากขึ้นนั้น ข้อเสนอของเพลทเซอร์เช่นนี้ ดูจะไม่ถูกต้อง หรือตรงกับความ เป็นจริงเท่าใดนัก เพราะโดยข้อเท็จจริงแล้ว เราไม่สามารถที่จะรู้ หรือกำหนดได้อย่างแน่นอนว่าจุดไหน หรือระดับใดที่ประเทศยากจนเหล่านั้นมีประชากรเกิน ความสามารถของทรัพยากร หรือพลังการผลิตอาหารจะรองรับได้ และโดยทั้งนี้ เราก็ไม่อาจจะรู้ได้ว่าประเทศร่ำรวยทั้งหลายนั้น จะใช้เกณฑ์ใดในการกำหนดว่า ประเทศยากจนใดบ้างที่ไม่สามารถจะเลี้ยงดูตัวเองได้ ถึงแม้ว่าเพลทเซอร์จะได้ กำหนด หรือแบ่งแยกประเทศยากจนออกเป็น 3 ระดับด้วยกันคือ (1) ประเทศโลกที่ 3 (2) ประเทศโลกที่ 4 และ (3) ประเทศโลกที่ 5 โดยประเทศยากจนที่เพลทเซอร์จัดเข้าในกลุ่มประเทศโลกที่ 5 จะมีสภาพตั้งที่เขาแบ่งแยกห่างจากประเทศโลกอื่น ๆ ก็คือ การล่มสลายของสภาพแวดล้อมภายในของประเทศเหล่านั้น กล่าวคือ สภาพแวดล้อมของประเทศโลกที่ 5 ไม่สามารถจะใช้เป็น แหล่งผลิตอาหารได้เพียงพอต่อความต้องการของคนในประเทศได้ ประเทศที่อยู่ในสภาพเช่นนี้ ไม่สามารถจะเลี้ยงดูหรือดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเอง เว้นแต่จะสามารถ

ลดจำนวนประชากรให้มีจำนวนพอเหมาะกับปริมาณอาหารที่ผลิตได้เท่านั้น¹ การแบ่งประเทศยากจนออกเป็นระดับต่าง ๆ ของเพลทเชอร์เช่นนี้ เป็นเพียงการแบ่งเพื่อใช้พิจารณาปัญหาทางศีลธรรมเท่านั้น มิใช่การแบ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของโลกแต่อย่างใด เพราะในความเป็นจริง เรายังมีหลักฐานที่พอจะเชื่อได้ว่าทุกประเทศในโลกยังมีทรัพยากรสำหรับตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนอย่างเพียงพอ² แม้แต่ประเทศยากจนต่าง ๆ ก็ยังมีความสามารถที่จะพัฒนาการผลิตอาหารให้สามารถเลี้ยงดูประชากรในประเทศของตนได้ หากว่ามีการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการผลิตให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพราะโดยส่วนใหญ่แล้วการที่ประเทศยากจนสามารถผลิตอาหารโดยเฉลี่ยได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็นนั้น ก็เนื่องมาจากพื้นที่บางส่วนของประเทศยังไม่ได้รับการพัฒนาให้สามารถใช้เพาะปลูกได้มากครั้งขึ้น ตัวอย่างเช่น ประเทศมัลดีเวส ซึ่งเป็นประเทศที่ยังมีพื้นที่เหมาะสำหรับปลูกต้นข้าวได้ดี เพราะมีดินที่อุดมสมบูรณ์ มีแสงแดด และฝนตกชุกขึ้นดี แต่พื้นที่บางส่วนถูกใช้ปลูกข้าวเพียงปีละครั้งเท่านั้น ผลผลิตที่ได้จึงต่ำ และไม่เพียงพอที่จะให้คนในประเทศใช้บริโภคได้ ดังนั้น หากประเทศยากจนทั้งหลายได้มีการพัฒนาการผลิตอาหารของตนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นแล้ว ประเทศยากจนก็สามารถที่จะผลิตอาหารเลี้ยงดูประชากรในประเทศได้ เมื่อเป็นดังนี้ ปัญหาที่ประเทศยากจนกำลังประสบอยู่จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรไม่ถูกทาง และไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ มากกว่าที่จะเป็นปัญหาการไม่มีทรัพยากรที่จะใช้ผลิตอาหารเลี้ยงดูประชากรได้อย่างเพียงพอ เหมือนที่เพลทเชอร์คิด

ปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับข้ออ้างของเพลทเชอร์อีกอย่างคือ การที่เขาเสนอว่า "ความร่ำรวย" "ความมั่งคั่ง" ของประเทศร่ำรวยไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

¹ Joseph Fletcher, "Give If It Helps But Not If It Hurts", PP.107-108

² Lappe' and Collins, อาหารหายไปไหน, หน้า 109

ในทางศีลธรรมกับปัญหาความอดอยากหิวโหยที่เกิดขึ้นในประเทศยากจนโดยความเป็นจริงแล้ว ข้ออ้างลักษณะนี้ของเพลทเชอร์อาจจะถูกต้อง ถ้าทุกประเทศยังไม่ได้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเหมือนปัจจุบัน นั่นคือประเทศแต่ละประเทศยังคงดำรงแยกต่างหากอยู่ แต่ในปัจจุบันข้ออ้างเช่นนี้จะไม่ถูกต้องนัก เพราะโลกทุกวันนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การสื่อสารการคมนาคมได้มีการพัฒนาขึ้นจนคนในแต่ละประเทศสามารถเดินทางไปติดต่อสัมพันธ์กันได้อย่างรวดเร็ว ผลที่เกิดขึ้นจากที่ระยะทางของโลกหดสั้นเข้านี้เองทำให้เกิดปัญหาการเอารัดเอาเปรียบกันขึ้น ทั้งนี้แม้เราจะไม่กล่าวถึงการเอารัดเอาเปรียบในสมัยอดีตที่ยังมีผลสืบเนื่องจนมาถึงปัจจุบันก็ตาม แต่การเอารัดเอาเปรียบในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจ ก็ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคกันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศร่ำรวยและประเทศยากจนได้ ซึ่งการเกิดความไม่เสมอภาคกันในลักษณะเช่นนี้เองที่นำไปสู่การผูกขาดอำนาจเศรษฐกิจที่ส่วนมากมักจะตกอยู่ในมือของบริษัท และสถาบันทางการเงินของประเทศร่ำรวยเป็นส่วนใหญ่¹ และการผูกขาดอำนาจเช่นนี้ในบางครั้งก็อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้เกิดความอดอยาก และความยากจนในประเทศยากจนได้² โดยทั้งนี้สถาบันทางการเงินเหล่านี้จะควบคุมผลกำไรของสินค้าจากประเทศยากจนแล้วส่งกลับไปยังประเทศร่ำรวยอันเป็นประเทศแม่ของตน ดังนั้น เราจึงอาจกล่าวได้ว่าผลประโยชน์ของประเทศร่ำรวยนั้น มีส่วนเชื่อมโยงอยู่กับผลประโยชน์ของประเทศยากจน หรือถ้าจะกล่าวให้ชัดเจนไปก็คือ ผลประโยชน์ของคนในประเทศร่ำรวยสัมพันธ์กันกับผลประโยชน์ของคนอดอยากในประเทศยากจนนั่นเอง เมื่อเป็นดังนี้ ข้ออ้างของเพลทเชอร์ที่ว่าความมั่งคั่งของประเทศร่ำรวยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาความอดอยากในประเทศยากจนจึงไม่เป็นความจริงแต่อย่างใดแม้ทั้งนี้เพลทเชอร์อาจจะแย้งว่าในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจนนั้นชอบธรรม เนื่องจากไม่ได้เกิดการ

¹ Lappe' and Collins, อาหารหายไปไหน, หน้า 126

² Ibids, P.50

กระทำผิดต่อประเทศยากจนแต่อย่างใดระบบการค้าโดยการซื้อขาย แลกเปลี่ยนก็เป็นไปตามระบบที่ถูกต้องแล้ว ดังนั้นผลของการที่ประเทศใดประเทศหนึ่งร่ำรวยกว่าอีกหลาย ๆ ประเทศจึงไม่ใช่ความผิดแต่ประการใด แต่ทั้งนี้แม้ว่าเราอาจจะไม่สามารถโต้แย้งในทางข้อเท็จจริงได้ว่าระบบนี้มีการกระทำผิดในลักษณะที่เป็น การเอารัดเอาเปรียบกันอย่างเด่นชัดก็ตาม แต่เราก็สามารถโต้แย้งในทางศีลธรรมได้ เมื่อระบบนี้ยังปล่อยให้มีความเหลื่อมล้ำ ความไม่เท่าเทียมกันเกิดขึ้นได้ อยู่ ซึ่งหากผลประโยชน์ของประเทศร่ำรวยไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประเทศยากจนแล้ว ประเทศร่ำรวยก็ควรที่จะมีการกำหนดระบบเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันขึ้นแทน หรือระบบที่อยู่ศีลธรรมนี้ก็ควรที่จะถูกขจัดไป หรือมีการแก้ไขให้มีความเสมอภาคกันขึ้นมากกว่าที่เป็นอยู่

ประเทศร่ำรวยมีเสรีภาพและสิทธิในทรัพย์สินอย่างเต็มที่

นอกจากข้ออ้าง เหตุผลของการเรอท์ ฮาร์ดิน และโจเซฟ เพลทเซอร์ ที่ปฏิเสธการที่พันธทางศีลธรรมของประเทศร่ำรวยต่อประเทศยากจนแล้ว ยังมีข้ออ้าง เหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่ปฏิเสธการมีพันธทางศีลธรรมที่จะต้องช่วยเหลือประเทศยากจนที่ประสบทุกข์ภัย คือ ข้ออ้างที่ว่าประเทศร่ำรวย หรือคนของประเทศร่ำรวยมีเสรีภาพ (liberty) และสิทธิในทรัพย์สิน (property rights) ที่เป็นของของตนอย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้ประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยจึงสามารถที่จะตัดสินใจว่าจะให้หรือไม่ให้การช่วยเหลือแก่คนอดยากในประเทศยากจนอย่างไรก็ได้ ทั้งนี้การให้หรือไม่ให้ความช่วยเหลือจะขึ้นอยู่กับความพอใจ หรือการตัดสินใจของประเทศร่ำรวย หรือคนของประเทศร่ำรวยแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น ซึ่งนั่นก็หมายความว่าประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยสามารถที่จะปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนได้โดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมเนื่องจากประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยถือว่าตนมีเสรีภาพที่จะตัดสินใจหรือมีสิทธิในทรัพย์สินของตนที่ตนจะให้อะไรก็ได้ตามแต่ที่พอใจ ประเทศยากจนหรือคนอดยากไม่สามารถหรือมีสิทธิที่จะมาเรียกร้องให้ประเทศร่ำรวย

หรือคนของประ เทศร่ำรายช่วยเหลือหรือแบ่งปันทรัพย์สินที่ประ เทศร่ำรายหรือคน
ของประ เทศร่ำรายมีอยู่ได้

พื้นฐานที่ใช้เป็นเหตุปฏิเสธการมีพันธที่จะช่วยเหลือประ เทศยากจนของ
ข้ออ้างนี้ได้มาจากการยอมรับแนวความคิดเรื่องสิทธิทางธรรมชาติ (Natural
rights) ตามหลักทฤษฎีสิทธิตามธรรมชาติ (Theory of natural rights)
ของจอห์น ล็อก (John Locke) ที่เสนอว่ามนุษย์โดยทั่วไปมีสิทธิตามธรรมชาติ
ที่จะมีเสรีภาพ (Liberty) ที่จะทำอะไรก็ได้ตามแต่ที่ตนปรารถนาโดยมีเงื่อนไข
ว่าการกระทำของบุคคลคนนั้นไม่ได้เป็นการละเมิดเสรีภาพของบุคคลอื่น ๆ และ
สิทธิภาพธรรมชาติที่จะมีสิทธิในทรัพย์สิน (property rights) ที่ตนได้ลงแรง
ไปบนสิ่งที่ได้มีใครเป็นเจ้าของ ซึ่งต่อมาความคิดนี้ได้ถูกยอมรับโดยพวกเสรีนิยม
(Liberitarina) ที่มีโรเบิร์ต โนซิก (Robert Nozick) เป็นผู้อธิบายความ
คิดนี้ให้ขยายกว้างออกไป โนซิกได้อ้างว่าบุคคลมีสิทธิในตัวเองที่บุคคลอื่นไม่สามารถ
ที่จะล่วงละเมิดได้ สิทธินั้นคือสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล (individual liberty)
และสิทธิในทรัพย์สิน (property rights) และโดยเฉพาะอย่างสิทธิในทรัพย์สิน
นั้น โนซิกได้ขยายความออกไปอีกเพื่อให้สอดคล้องกับระบบตลาดแบบเสรีที่บุคคล
สามารถอ้างการมีสิทธิในทรัพย์สินเพื่อที่จะสามารถครอบครองสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้โดย
ชอบธรรมตามหลักสมควรได้รับ (Entitlement Theory) ที่มีเงื่อนไข 3
ประการคือ สิ่งที่ได้มานั้น

(1) เป็นการได้มาโดยชอบธรรมแต่แรกเริ่ม (Justice in
original acquisition) หรือ

(2) ได้มาโดยชอบธรรมจากการแลกเปลี่ยน (Justice in tran
sfers) หรือหากการได้มาแต่แรกเริ่มหรือการแลกเปลี่ยนไม่เป็นไปโดยชอบธรรม
บุคคลก็สามารถอ้างการมีสิทธิครอบครองได้โดย (3) การทำให้ชอบธรรมด้วยวิธี
การแก้ไขใหม่ (Justice in rectification)

ดังนั้นจากข้ออ้างการมีเสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สินตามความคิดของ
ล็อกและ โนซิกทำให้ประ เทศร่ำรายหรือคนของประ เทศร่ำรายสามารถใช้เป็น
เหตุผลในการปฏิเสธการมีพันธที่จะต้องให้ความช่วยเหลือแก่คนอดอยากใน
ประ เทศยากจนได้ 2 ลักษณะ คือ

(1) เนื่องจากประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยมีเสรีภาพที่ทำให้เขาสามารถที่จะทำอะไรก็ได้ตามความต้องการโดยที่การกระทำนั้นไม่ได้เป็นการละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น ดังนั้นประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยจึงสามารถที่จะปฏิเสธการให้การให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนหรือคนที่กำลังอดอยากได้ การกระทำของประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยลักษณะนี้ไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม เพราะการที่คนของประเทศยากจนต้องประสบกับความอดอยากหิวโหยนั้นไม่ได้เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวย นั่นคือ ประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยไม่ได้ไปละเมิดเสรีภาพของคนเหล่านั้น ดังนั้นประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยจึงไม่มีพันธะที่จะต้องไปช่วยเหลือหรือรับผิดชอบต่อก่อนอดอยากในประเทศยากจน ประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยมีหน้าที่ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ แม้ว่าการช่วยเหลือคนอดอยากที่กำลังทุกข์ทรมานอยู่นั้นจะเป็นสิ่งที่ดีที่ควรกระทำก็ตาม และ

(2) เนื่องจากประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยมีสิทธิในทรัพย์สินของสิ่งที่ตนได้มาโดยชอบธรรมอย่างเต็มที่ ดังนั้นประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยจึงสามารถที่จะจัดการกับทรัพย์สินที่เป็นของ ๆ ตนอย่างไรก็ได้ บุคคลอื่นไม่มีสิทธิที่จะมาเรียกร้องหรือบีบบังคับเอาทรัพย์สินที่เป็นของประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยได้ ด้วยเหตุนี้ประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยจึงมีสิทธิที่จะเก็บรักษาทรัพย์สิน หรือสิ่งของของตนไว้ได้ โดยไม่ถือว่าเป็นการผิดศีลธรรม แม้ว่าโดยทั้งนี้จะมีคนอดอยากจำนวนมากในประเทศยากจนจำเป็นต้องการที่จะได้ทรัพย์สินหรือสิ่งของเหล่านี้ไปบรรเทาความทุกข์ทรมานหรือเพื่อช่วยให้ตนพ้นจากการถูกคุกคามต่อชีวิตจากความหิวโหย

จากเหตุผลดังกล่าวมา ประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยจึงเห็นว่าตนไม่มีพันธะหรือหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือคนอดอยากในประเทศยากจน แม้ว่าการช่วยเหลือคนที่กำลังอดอยากหิวโหย เป็นสิ่งที่ดี ที่ทุกคนควรกระทำก็ตาม การช่วยเหลือคนอดอยากในประเทศยากจนเป็นเพียงสิ่งที่สามารถกระทำได้ หากประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยพอใจหรือเลือกตัดสินใจที่กระทำ แต่หากไม่กระทำก็ไม่ถือว่าเป็นผิดศีลธรรม และถ้าหากประเทศร่ำรวยหรือคนของ

ประเทศร่ำรวยเห็นว่าควรที่จะให้ความช่วยเหลือแก่คนอดอยากในประเทศยากจน การช่วยเหลือลักษณะนี้ก็จะเป็นเพียงการให้ทาน หรือการบริจาคทาน (set of charity) ที่แสดงให้เห็นว่าประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยมีความเมตตา กรุณาต่อคนอดอยากในประเทศยากจนเท่านั้น

จากข้ออ้างเหตุผลของพวกเสรีนิยม (Liberitarian) ที่อ้างการที่เสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่ทำให้ประเทศร่ำรวย หรือคนของประเทศร่ำรวย สามารถปฏิเสธการมีพันธะที่จะช่วยเหลือคนอดอยากในประเทศยากจนได้ จอห์น อาร์เธอร์ (John Arthur)¹ เห็นด้วยกับข้ออ้างเหตุผลลักษณะนี้ โดยที่เขาเชื่อว่า ท้ายที่สุดแล้วการช่วยเหลือคนอดอยากในประเทศยากจนเป็นเพียงการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าคนของประเทศร่ำรวยมีความเมตตา กรุณา (act of benevolence) ต่อคนที่อดอยากมากมายเหล่านั้นเท่านั้น แต่ทั้งนี้ในบางกรณีหากการช่วยเหลือคนอดอยากไม่ได้ทำให้คนของประเทศร่ำรวยสูญเสียอะไรไปมากมาย อาร์เธอร์ ก็เห็นว่าคนของประเทศร่ำรวยควรมีหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือคนอดอยากในประเทศยากจน ซึ่งหน้าที่ที่อาร์เธอร์อ้างถึงนี้เป็นหน้าที่ของความเมตตา (duty of benevolence) ที่คนของประเทศร่ำรวยควรจะมีให้แก่คนอดอยากในประเทศยากจน

เหตุผลที่อาร์เธอร์อ้างว่าการช่วยเหลือคนอดอยากเป็นการแสดงถึงความมีเมตตา นั้น ก็เนื่องมาจากการที่เขาเห็นว่า การพิจารณาการให้ความช่วยเหลือแก่คนอดอยากในประเทศยากจนในทางศีลธรรม เราจะต้องให้ความ

¹ John Arthur, "Equality, Eutitlements, and The Distribution of Income", in Ethics : A text with reading. vincent Barry. (Californai : Wadsworthing Company, 1982) pp.384-394, "Rights and The Duty to Bring Aic, in World Hunger and Moral Obligation. eds. William Aiken and La Follette. (New Jersey : Prentice-Hall, 1977) pp.37-48.

สำคัญแก่ผู้ให้ความช่วยเหลือ และผู้รับความช่วยเหลือเท่า ๆ กัน กล่าวคือในขณะที่เราคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่คนอดอยากที่จะได้รับความช่วยเหลือให้พ้นจากความทุกข์ทรมาน เราจำเป็นต้องคำนึงถึงสิทธิของคนในประเทศร่ำรวยที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้วย เพราะหลักความเสมอภาคทางศีลธรรม (moral equality) โดยทั่วไปจะพิจารณา และให้ความสำคัญต่อเรื่องผลประโยชน์ (ที่จะเกิดขึ้น) เท่า ๆ กัน การคำนึงถึงการมีสิทธิของของบุคคลด้วย¹ ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากหลักความเสมอภาคทางศีลธรรม ประเทศร่ำรวย หรือคนของประเทศร่ำรวย จึงไม่จำเป็นต้องมีพันธะหรือหน้าที่ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือแก่คนอดอยากในประเทศยากจนเสมอไป เพราะประเทศร่ำรวย หรือคนของประเทศร่ำรวยสามารถที่จะอ้างการมีสิทธิของตนเพื่อปฏิเสธการมีพันธะต่อคนอดอยากในประเทศยากจนได้

อาร์เธอร์ กล่าวว่า "เรามีเหตุผลที่จะยอมรับหลักศีลธรรม (อันใดอันหนึ่ง) ก็เพราะเราตระหนักถึงความปลอดภัยของตัวเอง และในขณะที่เดียวกันเราก็ตระหนักถึงสวัสดิภาพของบุคคลอื่นด้วย"² ดังนั้น หลักศีลธรรมที่มีเหตุผลเพียงพอให้เขายอมรับได้ จึงจำเป็นต้องเป็นหลักศีลธรรมที่สามารถนำมาปฏิบัติได้นั้นคือมันจะต้องสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้จริง ๆ ในชีวิต และนอกจากนี้หลักศีลธรรมนั้นจะต้องได้รับการยอมรับจากทุก ๆ คนด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่ามีบางคนเสนอหลักศีลธรรมขึ้นมาเพื่อใช้พิจารณาการให้ความช่วยเหลือแก่คนอดอยากในประเทศยากจน ซึ่งหลักศีลธรรมเหล่านั้น บางอย่างไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้ในชีวิตจริง เช่น บางคนเสนอหลักความเท่าเทียม (principle of

¹ John Arthur, "Equality, Entitlements, and The Distribution of Income" p.386

² Idid, p.391.

equality)¹ เป็นหลักจริยะธรรมสูงสุดในการตัดสินว่า คนทุกคนควรจะได้รับ การแบ่ง เป็นสิ่งจำเป็นแก่ชีวิตเท่าเทียมกันในฐานะที่ทุกคนมีความเป็นมนุษย์เหมือนกัน ทุกคนจึงมีคุณค่าเท่ากัน และมีสิทธิที่จะได้รับสิ่งจำเป็นแก่ชีวิตเท่าเทียมกัน แม้ว่าสุดท้ายการแบ่งปันนั้นจะทำให้ทุกคนอดตายเหมือนกันหมดก็ตาม หรือที่บางคน เสนอว่า² การมีความอดอยากหิวโหย หรือทุพภิกขภัยเกิดขึ้น โดยตัวมันเองแล้ว เป็นสิ่งที่เลวร้าย หรือไม่น่าพึงปรารถนาโดยแท้จริง ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากกฎ แห่งความเลวร้ายอย่างมหันต์ทางศีลธรรม (The greater moral evil rule) ที่ว่า ความทุกข์ทรมาน และการเสียชีวิต เนื่องจากไม่มีอาหาร ที่อยู่ อาศัย และยารักษาโรค เป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา ดังนั้นถ้าเรา (คนของประเทศ ร่ำรวย) สามารถป้องกันไม่ให้มีสิ่งไม่น่าพึงปรารถนาเกิดขึ้นได้ โดยที่เราไม่ได้ เสียสละสิ่งใดไปมากมายเมื่อเปรียบเทียบ "ความสำคัญทางศีลธรรม" ระหว่าง สิ่งที่ไม่น่าพึงปรารถนากับการเสียสละของเรา เราควรกระทำสิ่งนั้น ซึ่งนั้นก็ หมายความว่า เราควรที่จะช่วยเหลือคนอดอยากหิวโหย โดยที่การช่วยเหลือ หรือการป้องกันสิ่งไม่น่าพึงปรารถนา กลายเป็นพันธะที่ไม่มีขีดจำกัด หากเมื่อมี การเปรียบเทียบความสำคัญทางศีลธรรมแล้ว การเสียสละนั้นมีค่าน้อยกว่าสิ่งเลว ร้ายทั้งหลายเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น สมมติว่า นาย ม. ต้องการที่จะใช้เงินที่ เขาอุทิศสำหรับเก็บหอมรอมริบมาเกือบปี ซื้อโทรทัศน์สีสักเครื่องเพื่อมาใช้สร้างความ

¹ Richard A. Watson, "Reason and Morality in a world of Limited Food" in Apply Ethics : A text with reading. Vincent Barry. (California : Wadsworth Publishing Company, 1982) PP.378-383

² Peter Singer, "Famine, Affluence and Morality" in World Hunger and Moral Obligation. eds. William Aiken and Hugh La Follette. (New Jersey : Prentice-Hall, 1977) PP.22-36

บันเทิงแก่เขา นาย ม. ไม่สามารถที่จะซื้อโทรทัศน์ได้ หาก นาย ม. ยอมรับหลักความเลวร้ายอย่างมหันต์ทางศีลธรรม เพราะเมื่อเปรียบเทียบความสำคัญทางศีลธรรมระหว่างความสุขที่นาย ม. ได้รับ กับความตายที่จะเกิดขึ้นกับคนอดอยาก ความสำคัญประการหลังจึงสำคัญกว่า ดังนั้น นาย ม. จึงจำเป็นต้องบริจาคเงินที่จะใช้ซื้อโทรทัศน์นั้นให้แก่กองทุนช่วยเหลือคนอดอยากหากนาย ม. ไม่กระทำก็ถือว่า นาย ม. ทาผิดศีลธรรม อาร์เธอร์เห็นว่าหลักศีลธรรมเช่นนี้มีเพียงคนจำนวนน้อยเท่านั้นที่สามารถยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ เพราะโดยทั่วไป คนไม่สามารถจะดำเนินชีวิตอยู่โดยการยึดถือหลักการที่เรียกร้องการเสียสละมากมายถึงขนาดนั้นได้ ดังนั้นหลักศีลธรรมทั้งสองลักษณะนี้ จึงใช้ไม่ได้เนื่องจากให้ความสำคัญแก่ผู้รับความช่วยเหลือมากเกินไป ทำให้ละเลยเรื่องสิทธิของผู้ให้ความช่วยเหลือไป หลักศีลธรรมเช่นนี้ไม่อาจที่จะถูกยอมรับได้จากทุกคน

ดังนั้น อาร์เธอร์จึงเสนอว่าหลักศีลธรรมที่ทุกคนยอมรับ และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้นั้น จะต้องเป็นหลักศีลธรรมที่คำนึงถึงเรื่องสิทธิของผู้ให้ความช่วยเหลือด้วย เพราะในความเป็นจริงนั้น หลักศีลธรรมโดยทั่วไปของเราต่างคาดหวังที่จะให้เราช่วยเหลือคนอื่นที่ตกอยู่ในภาวะจำเป็น โดยในขณะเดียวกันก็ยอมรับในการมีสิทธิของเราด้วย ซึ่งหลักศีลธรรมที่อาร์เธอร์เห็นว่า เป็นหลักศีลธรรมที่คำนึงถึงทั้งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น และสิทธิของบุคคลด้วยนั้น คือหลักความเมตตา (The principle of benevolence) ที่รวมเอาหลักการพิจารณาถึงการมีความเมตตาต่อผู้อื่น การมีสิทธิ และหน้าที่ของบุคคลโดยทั่วไป และยังรวมเอาวิธีการตัดสินเมื่อเกิดมีการขัดแย้งกันในการอ้างสิทธิต่าง ๆ ด้วย

อาร์เธอร์ อธิบายหลักความเมตตาของเขาในการพิจารณาปัญหาการให้ความช่วยเหลือแก่คนอดอยากในประเทศยากจนว่า เนื่องจากการเกิดความอดอยากหิวโหย หรือทุพภิกขภัยในประเทศยากจนไม่ได้มีสาเหตุมาจากการกระทำของคนในประเทศร่ำรวย ดังนั้น คนของประเทศร่ำรวยจึงไม่มีพันธะ หรือหน้าที่ที่จะต้องไปรับผิดชอบต่อสิ่งที่เขาไม่ได้เป็นคนกระทำขึ้น คนของประเทศร่ำรวยไม่ได้ไปละเมิดสิทธิของคนในประเทศยากจน และที่สำคัญคนอดอยากในประเทศยากจนไม่ได้มีการทาสัญญา หรือข้อตกลงที่เป็นพันธะผูกพันกับคนของประเทศร่ำรวยใน

การให้ความช่วยเหลือ เพราะฉะนั้น เมื่อคนในประเทศยากจนประสบกับความอดอยาก คนของประเทศร่ำรวยจึงไม่มีพันธะ หรือหน้าที่ที่จะต้องไปช่วยเหลือ โดยขณะเดียวกัน คนอดอยากในประเทศยากจนก็ไม่มีสิทธิที่จะมาเรียกร้องให้คนของประเทศร่ำรวยช่วยเหลือได้

แต่เนื่องจากหลักศีลธรรมโดยทั่วไปคาดหวังที่จะให้บุคคลทั่วไปช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในความลำบาก คนของประเทศร่ำรวยจึงควรที่จะช่วยเหลือคนอดอยากในประเทศยากจน ซึ่งการให้ความช่วยเหลือนี้เกิดจากการมีความเมตตาต่อคนอดอยากตามหลักความเมตตาที่กำหนดว่าบุคคลควรที่จะช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อการช่วยเหลือนั้นบุคคลไม่ได้เสียสละอะไรไปมากมาย ดังนั้น คนของประเทศร่ำรวยจึงควรที่จะช่วยเหลือคนอดอยากในประเทศยากจน ถ้าการช่วยเหลือนั้นไม่ได้ทำให้คนของประเทศร่ำรวยเสียสละสิ่งใดไปมากเกินไป

กล่าวโดยสรุป จอห์น อาร์เธอร์เห็นว่าท้ายที่สุดแล้วการช่วยเหลือคนอดอยากในประเทศยากจน เป็นเพียงการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าคนของประเทศร่ำรวยมีความเมตตาต่อคนอดอยากในประเทศยากจนเท่านั้น ประเทศร่ำรวยหรือคนของประเทศร่ำรวยสามารถอ้างการมีสิทธิของบุคคลเพื่อปฏิเสธการมีพันธะที่จะช่วยเหลือผู้อื่นได้ แต่ทั้งนี้อาร์เธอร์ไม่ได้ถือการมีสิทธิของบุคคลเป็นเงื่อนไขเด็ดขาดที่สามารถจะทำให้บุคคลไม่จำเป็นต้องมีพันธะที่จะช่วยเหลือคนอื่นตลอดไปได้ ในกรณีที่มีการช่วยเหลือไม่ได้ทำให้คนของประเทศร่ำรวยสูญเสียอะไรไปมากมาย อาร์เธอร์เห็นว่าคนของประเทศร่ำรวยควรที่จะช่วยเหลือคนอดอยากในประเทศของตน ซึ่งการช่วยเหลือในกรณีเช่นนี้จะถือเป็นพันธะที่คนของประเทศร่ำรวยควรมีต่อคนอดอยากในประเทศยากจน

โดยความเป็นจริงแล้วยังอ้างเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องสิทธิดังที่กล่าวมา ดูจะมีความสอดคล้องหรือตรงกับความคิด และความเชื่อของคนในประเทศร่ำรวยเป็นอย่างมาก กล่าวคือ โดยพื้นฐานของแนวความคิดของคนในประเทศร่ำรวยโดยทั่วไป ต่างยอมรับและถือว่าบุคคลทุกคนมีเสรีภาพ และสิทธิบางอย่างที่ผู้อื่นไม่อาจจะเมิดได้ ซึ่งจากการมีแนวความคิดที่มีพื้นฐานอยู่บนมโนทัศน์เรื่องสิทธิเช่นนี้ ทำให้คนในประเทศร่ำรวยหลายคนเห็นว่า เมื่อจะพิจารณาปัญหาการให้ความช่วยเหลือแก่คนอดอยากในประเทศยากจน เราจำเป็นต้องพิจารณาปัญหานี้บน

พื้นฐานของเรื่องสิทธิเป็นสำคัญ นั่นคือเราจะต้องตระหนักถึงเรื่องการมีสิทธิบางอย่างของบุคคลโดยทั่วไปที่สามารถจะใช้เป็นเหตุผลในการปฏิเสธการมีพันธะหรือหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือผู้อื่นด้วย ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงเรื่องสิทธิที่คนของประเทศร่ำรวยมีอยู่จริง ๆ แล้ว หลายคนจึงเห็นว่าคนของประเทศร่ำรวยมีเสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สิน เป็นสิทธิสำคัญที่บุคคลอื่นไม่สามารถที่จะล่วงละเมิดได้ และการมีสิทธิทั้งสองนี้ สามารถที่จะใช้ เป็นเหตุผลปฏิเสธการมีพันธะที่จะช่วยเหลือผู้อื่นได้ โดยไม่ถือว่าการไม่ช่วยเหลือนั้นเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม เพราะโดยทั้งนี้คนของประเทศร่ำรวยต่าง เชื่อว่าการที่เขจะมีพันธะหรือหน้าที่ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่น หรือปฏิบัติต่อบุคคลอื่นในลักษณะ เช่นเดียวกันนี้ได้ ก็ต่อเมื่อมีการตกลง หรือการทำสัญญาเท่านั้น หรืออีกกรณีหนึ่ง เมื่อเขาได้รุกราน หรือล่วงละเมิดต่อการมีสิทธิของผู้อื่น ซึ่งการกระทำเช่นนั้นได้ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นแก่บุคคลที่เขาได้ล่วงละเมิด ดังนั้น เขาจึงมีหน้าที่ หรือพันธะที่จะรับผิดชอบต่อการกระทำของเขาที่ยังผลให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย

แต่ถึงแม้ข้ออ้าง เหตุผลลักษณะนี้จะสอดคล้องหรือตรงกับความเชื่อของคนในประเทศร่ำรวยมากเพียงใดก็ตาม ข้ออ้าง เหตุผลนี้ก็ยังมีปัญหาที่สามารถถูกโต้แย้งได้ ปัญหาสำคัญประการแรกของข้ออ้าง เหตุผลนี้คือ ปัญหาเกี่ยวกับพื้นฐานการอ้างการมีสิทธิทางธรรมชาติของทฤษฎีนี้ ที่ยังมีความคลุมเครือ และน่าสงสัยอยู่¹ เพราะโดยทั่วไปแล้วการอ้างถึงการมีเสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สินนั้นจะอ้างมาจากหลักทฤษฎีธรรมชาติของลิวคที่ว่าคุณคนมีสิทธิตามธรรมชาติในลักษณะที่เป็นสิทธิติดตัวมาแต่กำเนิด และสิทธิทั้งสองเป็นสิทธิเชิงนิเสธ (Negative right)

¹ Peter Singer, "Reconsidering the famine relief argument" in Food Policy : The responsibility of the United States in the life and death choices. eds. Peter G. Brown and Henry Shue. (London : The Free Press, 1977) PP.41-42

ที่ผู้มีสิทธิจะไม่ถูกแทรกแซง หรือล่วงละเมิดจากบุคคลอื่น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง สิทธิทั้งสองนี้เป็นสิทธิสัมบูรณ์ (Absolute rights) ที่ไม่อาจจะถูกลบล้างได้จากสิทธิอื่น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ข้ออ้างการมีสิทธิลักษณะนี้ ไม่สามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่ามนุษย์มีสิทธิทั้งสองนี้จริงหรือไม่¹ เพราะแม้แต่ตัวลือคเองก็ยืนยันแต่เพียงว่าการที่มนุษย์ยอมรับว่าตนเองมีสิทธินี้อยู่ก็เนื่องมาจากมนุษย์เชื่อตามเหตุผลที่เป็นตัวบอกให้เขาเข้าใจว่ามีสิทธิตามธรรมชาติอยู่ นั่นคือ ถ้าสมมติว่าสิทธิธรรมชาติมีอยู่โดยตัวมันเอง มนุษย์ที่มีเหตุผลก็สามารถที่จะรู้ได้เองว่าเสรีภาพและสิทธิในทรัพย์สินมีอยู่จริง แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกลับเป็นว่าแม้มนุษย์ผู้มีเหตุผลทั้งหลายพยายามที่จะพิสูจน์ถึงความมีอยู่ของสิทธิเหล่านี้มากมายเพียงใดก็ตาม แต่มนุษย์ก็ไม่อาจจะพบได้ว่ามีสิทธิเช่นนี้อยู่ในความเป็นจริง ดังนั้น สิ่งที่มนุษย์สามารถกระทำได้ดีก็เพียงแต่อ้างว่ามีสิทธิเช่นนี้อยู่ และให้ยอมรับกันทุกคนว่ามีจริง ทั้งที่โดยความเป็นจริงมนุษย์ไม่อาจจะรู้ได้จริง ๆ ว่าสิทธินี้มีอยู่จริงหรือไม่

ปัญหาประการที่สองของข้ออ้างเหตุผลนี้คือ ปัญหาเกี่ยวกับการอ้างว่าเสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สินเป็นสิทธิสัมบูรณ์ (Absolute rights) ที่ไม่อาจจะถูกลบล้างได้โดยสิทธิอื่น กล่าวคือสิทธิทั้งสองนี้เป็นสิทธิเชิงนิเสธ (negative rights) ที่หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิทั้งสองนี้ไม่สามารถที่จะถูกแทรกแซงหรือล่วงละเมิดจากบุคคลอื่นได้ นั่นคือ บุคคลอื่น ๆ จะต้อง มีหน้าที่ที่จะไม่เข้ามาแทรกแซงการกระทำ หรือการปฏิบัติของบุคคลที่มีสิทธิทั้งสองนี้อยู่ แต่โดยความเป็นจริงแล้ว เราไม่สามารถพบเห็นได้ว่าการมีสิทธิทั้งสองนี้แล้ว จะไม่สามารถถูกลบล้างได้โดยสิทธิอื่น เพราะแท้จริงแล้ว สิทธิทั้งสองนี้สามารถที่จะถูกลบล้างได้จากสิทธิอื่น คือ สิทธิเชิงอนิเสธ (Positive rights) ซึ่งเป็นสิทธิที่ผู้ถือสิทธิสามารถเรียกร้องให้ผู้อื่นปฏิบัติ หรือกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของ

¹ Vincent Barry. Applying Ethics : A text with reading. (California : Wadsworth Publishing Company, 1982) P.329

คนได้ ดังเช่น สิทธิเสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลคนหนึ่งก็สามารถที่จะถูกลบล้าง หรือขัดแย้งได้โดยง่ายกับสิทธิของบุคคลคนหนึ่งที่ว่า การมีสิทธิที่จะได้รับอาหาร หรือการพยาบาล หรือสิทธิที่จะได้รับอากาศบริสุทธิ์ของพลเมือง เมือง A คือนาย ก. ที่แม้จะมีเสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สินของตนมากมายเพียงใด แต่นาย ก. ก็ไม่สามารถที่จะใช้การมีสิทธิในทรัพย์สิน และเสรีภาพของตน ทำให้เกิดมลภาวะขึ้นในเมือง A ได้โดยไม่ถูกขัดขวางโดยการอ้างการมีสิทธิที่จะได้รับอากาศบริสุทธิ์ของพลเมืองเมือง A ทุกคน

ปัญหาประการที่สามของข้ออ้างเหตุผลนี้ก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับความมีเหตุผลของทฤษฎีนี้ที่ดูจะเป็นการยากที่ถูกลบหรือขัดแย้งได้โดยคนทั่วไป เพราะโดยความเป็นจริง คนทุกคนย่อมต้องการที่จะได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เมื่อตนตกอยู่ในสภาพการณ์ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เหตุผลก็เนื่องมาจากบุคคลไม่สามารถที่จะกำหนดให้ตัวเองมีความอุดมสมบูรณ์ในทุกอย่างได้ คนทุกคนเกิดมาโดยไม่สามารถจะรู้ได้ล่วงหน้าว่าตนจะมีชีวิต และความเป็นอยู่เช่นไร สมมติว่า นาย จ. เกิดมาในฐานะยากจน ในขณะที่ นาย ร. โชคดีเกิดเป็นลูกเศรษฐี การยอมรับข้ออ้างเหตุผลโดยมีพื้นฐานบนทฤษฎีเสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สินเช่นนี้ ย่อมจะทำให้ นาย ร. สามารถมีชีวิตอยู่ในความสุขสบายได้โดยไม่ยัดยัดต่อชะตากรรมของ นาย จ. ว่าจะมีสภาพเช่นไร ซึ่งการยอมรับข้ออ้างของทฤษฎีนี้ของ นาย ร. และถือว่าทฤษฎีนี้มีความสมเหตุสมผลแล้ว ก็ต่อเมื่อนาย ร. รู้ว่าตนมีฐานะเหมือนนาย จ. แต่ถ้าหากว่า นาย ร. เกิดไปเป็นลูกคนยากจน และนาย จ. เกิดเป็นลูกเศรษฐี นาย ร. จะยอมรับความมีเหตุผลของทฤษฎีนี้หรือไม่ แน่แน่นอน นาย ร. ย่อมจะไม่เห็นว่าทฤษฎีนี้มีเหตุผลที่จะยอมรับได้ ดังนั้นในความเป็นจริงแล้ว คนทุกคนซึ่งไม่อาจจะรู้ว่าตนจะเกิดมาอยู่ในฐานะ เช่นใด ย่อมที่จะไม่ยอมรับทฤษฎีเรื่อง เสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สินที่ข้ออ้างเหตุผลนี้ใช้เป็นพื้นฐานปฏิเสธการมีพันธะที่จะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างแน่อน